ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4337 ՄԱՅԻՍ 30/12 ՅՈՒՆԻՍ 1900 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ՍԷՖԷՐ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4337

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » վեցամսեայ. 70 »
» » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք.
» » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխանակ Փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշ փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԵՒՐՈՊԱ ԱՄԵՐԻԿԱ ու ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Երկնային կայսրութիւնը, կայսրութեան մը համար երկրային փորձութիւններու ամենածանրին՝ Եւրոպայի և Ամերիկայի հաւաքական արշաւանքին ենթարկուած է:

Ինչպէս որ հեռագիրները մեզ ծանուցին, մեծ տէրութեանց ծովակալները 2000 հոգինոց զօրախումբ մը Բէքինի օգնութեան ղրկած են և քանի որ ստոյգ է թէ չինացի պաշտօնատարներ՝ անպաշտօն կերպով զէնք կը բաժնեն Պօքսըրներուն, որոնց դէմ պաշտօնապէս կռուիլ կը ձեւացնեն, եւրոպական զօրախումբն ալ, անշուշտ պաշտօնական կերպով Բէքինի օգնելու ձեւին տակ՝ անպաշտօն կերպով պիտի ջանայ պաշտօնանկ ընել այն ամէն մեծ ու պզտիկ չինացի պաշտօնեաները որոնք Պօքսըրները ձեռքի տակէ քաջալերելու կասկածին տակ կը գտնուին:

Բայց եթէ Չինաստան, իբր յետադէմ ժողովուրդ, եւրոպական քաղաքակրթութեան բարիքները երկնային կայսրութեան մէջ բաշխելու նախասահմանուած բոլոր օտարականները նեղել և հալածելու անմիտ քաղաքականութեան կը հետեւի, այդ վարմունքը, որ դուցէ իրեն աւելի վնասակար է քան թէ օտարներուն համար, բարեբաղդաբար լախտի հարուած մը ընդունելու սահմանուած է այս անգամ:

Չի կարծուի բնաւ թէ քաղաքականութեան բուն նպատակը պարզ վրիժառութիւն մըն է ի նպաստ այն ափ մը ճարտարագէտներու, վաճառականներու և այլ օտարազգի գաղթականներու, որոնք ի սփիւռս Ծայրագոյն Արեւելքի քաղաքակրթութեան բարիքը սփռել գացած են և որոնք այս անգամ Չինաստանի մէջ անլուր խժդժութեանց առարկայ կ'ըլլան, չինական պաշտօնատարներու գաղտագողի քաջալերութիւնը վայելող Պօքսըրներու կողմէ:

Ամէն յախուռն ձեռնարկ իր առաւելութիւնները ինչպէս նաև անպատեհութիւնները ունի և անշուշտ քաղաքակրթութեան առաքեալներն ալ որոնք երէկ հիւսիսային բեւեռը, վաղը խաւարակուռ Ափրիկէի խորը և այսօր Չինաստանի ներսերը կը գործեն, իրենց ձեռնարկին առթած նիւթական կամ բարոյական հրապոյրով շլացած աչքերնին մեծ մեծ վտանգներ ալ առած են:

Օտար պետութեանց համար խնդիրը լոկ անհատական շահուց կամ նոյն իսկ ազգային արժանապատուութեան և պատուոյ պաշտպանութեան մը պարզ ու համեստ ձեւին տակ չի ներկայանար: Անիկա աւելի ընդարձակ հանգամանք մը ստացած է, աւելի տնտեսական կամ նոյն իսկ ընկերաբանական խնդիր մըն է ան, որ երկար տարիներէ ի վեր համազգային քաղաքականութեան ուշն և ուրուշը գրաւած է և որ վերջնական լուծման մը կը կարօտի:

«Դեղին վտանգ»ին վրայ շատ խօսինք որ ընդարձակ հատոր մըն ալ ծնունդ տուած է և որուն հեղինակը կարի լրջութեամբ և բաւական մտամտութեամբ կը գուշակէ, հեռաւոր ապագայի մը մէջ, Եւրոպայի քաղաքակրթութեան անհետացումը դեղին ցեղին, Չինացւոց, կարելի արշաւանքին հետեւանօք, ինչպէս եղած էր հռովմէական փայլուն քաղաքակրթութեանը համար որ բարբարոս և վայրենի ցեղերու խուժման հոսանքին տակ կորսուեցաւ, ինչպէս աւազէ ափունքը կ'անհետանայ մակընթացութեան ատեն:

Բայց պէտք է ծանրանանք սա կէտին վրայ թէ ճարտարագործական, առեւտրական և այլ կարգի յառաջդիմութիւնք տնտեսագիտական այնպիսի կացութեան մը ծնունդ տուած են այսօր, մանաւանդ Եւրոպայի զանազան երկիրներուն մէջ, որ այլ եւս կեանքի պայքարը, հացի կռիւը, գրեթէ իրար բզկտելու աստիճանին հասած է հոն ամէն ուրեք: Եւ քանի որ այս վիճակը քիչ ու շատ կը նմանի պարզապէս կացութեանը հաւնոցի մը, ուր մէկէ աւելի աքաղաղ կը գտնուին, և ուր հետեւաբար կարելի չէ թուխս դնելու յարմար բեղմնաւոր հաւկիթներ ստանալ հաւերէն որոնք լքուած կը մնան պատերազմիկ աքլորներէն, Պիզմարք, Ժիւլ Ֆէռի և այլ մեծ քաղաքագէտներ վաղուց տեսած են նոր հաւնոցներ, այսինքն նոր գաղթավայրեր փնտռելու և գտնելու պէտքը, որպէս զի մարդ կոչուած խօրօզը կամ գուռը հոն երթայ աւելի ընդարձակ հողերու մէջ գտնել իրեն և իրեններուն պէտք եղած ճարակը:

Այսպէս, ճար ճարակ ընելով, ամէն մեծ պետութիւն մէջ մէկ երկիր գրաւած է, ուր կը զետեղէ իր զեղուն բնակչութեան մէկ կարեւոր մասը, բայց նոյն իսկ աշխարհը, իր ընդարձակ տարածութեամբ, անհունին հունաւոր հիւլէն է և սա միւս հիւլէն՝ մարդը՝ որ սակայն «աճեցէք և բազմացարուք»ի հաճոյալի պատգամը սրտառուչ հնազանդութեամբ կը գործադրէ, գոնէ մէկ այդ բանով Արարչին անսաստած չըլլալու համար կարծես, իր յարաճուն բազմապատկութեան մէջ աշխարհի միայն հաստատութեան սահմանները քիչ կը գտնէ:

Ուստի, մեծ տէրութիւնները, աչքերնին խոշոր խոշոր բացած, ո և է միջոց չեն ուզեր փախցնել անտէր ու անտիրական երկիրներու տիրանալու համար:

Պօքսըրները, որոնք հեռագրին առած տեղեկութեանց համաձայն՝ չինական պաշտօնէութեանց կողմէ նպաստ ու օգնութիւն կ'ընդունին, եթէ նոյն իսկ իրենք իրենց, առանց ո եւ է պաշտօնական քաջալերութեան, կը գործեն, դարձեալ իբր պատրուակ կրնան ծառայել մեծ տէրութեանց, Չինաստանի տիրանալու փափաքնին իրականացնելու համար:

Չինաստանի ճակատագիրը որոշուած է ուրեմն արդէն. անիկա գէթ մասամբ պիտի ուտուի և 2000 հոգիէ բաղկացած եւրոպական զօրախումբը, որ Բէքինի օգնութեան կը հասնի, մեր վրայ կ'ընէ ճիշդ տպաւորութիւնը խոհակերներու ստուար խումբի մը որ ախորժելի վայրի երէի մը վրայ կը թափի, իր ուզած տեղը, իր ուզածին չափ և իր ուզած sauceով կոտրել, եփել ու պատրաստելու համար: Բայց խնդիրը հոն է թէ այդ խոհարարները որոնք բնականաբար պէտք եղած գործիքներով զինուած են, իրենց ախորժակին կամ ճաշակին համաձայն կտորներ՝ մեծաւ մասամբ անոսկոր միս անշուշտ՝ կտրելու համար, իրարու միս ալ չպիտի ուտեն:

Այդ բանը խիստ կարելի պիտի ըլլար, եթէ բաժանելի աւարը, իրաց բնական ընթացքով, իւրաքանչիւրին ճաշակը զատ զատ սահմանելու կամ սահմանափակելու բնութիւնը չունենար:

Այնպէս որ, շարունակելով միշտ մեր նմանութիւնը, եթէ ենթադրենք թէ Չինաստան վայրի երէն է, որ իր եղջիւրները և կոնակը Ռուսիոյ կողմը դարձուցած է, այս վերջինը շատ շատ Չինու կոնակէն, այդ թանկագին տեղէն ուրկէ Ֆիլէօ կը շինուի, պիտի կրնայ ուզածին չափ առնել, սակայն եղջիւրները, կոտոշը, որ վայրի երէի մը ամէնէն վտանգաւոր զէնքն է և ուրկէ տաք ապուր մը անգամ չի պատրաստուիր, բանելու պիտի պարտաւորի: Ֆրանսա, որ իր մերձակայ հնդկաչինական և այլ գաղթավայրերու պատճառաւ ու շնորհիւ թէ՛ իր բարեկամին Ռուսիոյ և թէ ինք իրեն օգնելու պիտի աշխատի, անշուշտ երէին վիզէն, պարանոցէն, սա համբաւաւոր կèrsանէն, ուրկէ հիւանդներու համար աղէկ ապուր կը շինեն, պատուական կտոր մը ձեռք պիտի ձգէ, հիւանդի կտոր մը որուն խիստ պէտք ունի, գոնէ Ռուսիոյ նկատմամբ իր տածած ախտաժէտ բարեկամութեանն դատելով: Իսկ Անգլիա, որ հարաւ-ափրիկեան յոգնեցուցիչ արշաւէն ետքը, ինք ալ կազդուրուելու մեծ պէտք ունի անշուշտ, երէին ոտքերուն, որոնք ծովը կ'իյնան, աչք պիտի տնկէ, սա հիւթեղ բաշան, որ հարսնիքի արժանի կերակուր մը ճանչցուած է և որ Անգլիոյ, ջուրերու թագուհւոյն համար, կտրել բրդել և ջուրը նետելու մասնաւոր դիւրութիւն մը կ'ընծայէ և անոր բերնին ջուրերը կը վազցնէ, բազմաթիւ նաւահանգիստներովը և իր նաւատորմին ու վաճառականութեան համար դիւրամատչելի եզերքներովը: Այլ եղբայր Ջօնաթան որուն ախորժակը Փիլիպեան և Քուպա կղզիներու համադամով բացուեցաւ, Անգլիոյ «տէ՛ կէր, եղբայր, տէ՛ կէր», քաջալերական յորդորներու շնորհիւ, շատ նազ չպիտի ընէ երբ Անգլիա և Ճաբոն թեւէթեւի, զինքն ալ հրաւիրեն մասնակցիլ ծովային խնջոյքի մը, ուրկէ հակառակ իր նաւատորմին, Ֆրանսա կարելի եղածին չափ փոքր տեղ մը պիտի կրնայ գրաւել, կëusasին ճաշը և տաք ապուրը իր ախորժը կտրած, իսկ Ֆաշոտայի ինչպէս նաեւ Տրանսվալի պաղ ապուրը Անգլիոյ բարեկամութիւնը խզած ըլլալով անկէ: Գերմանիա, միշտ ճարաճճի տղայ, որ երբեմն Ափրիկէի մէկ ծայրը բարեկամ տէրութեան մը անախորժ հանգամանք ունեցող քաջալերական հեռագրեր կը քաշէ, և երբեմն մեծ մօրը վիզը ցատքելով սիրտը կ'առնէ, բոլոր տղոց պէս իր ուզած և նոյն իսկ չուզած անուշեղէնները պիտի ստանայ և առատօրէն: Իսկ Իտալիա, որուն ճաշակին համաձայն մաքարոնեայ չըլլար վայրի երէէն, անիկա պիտի առնէ, ինչ որ Անգլիա իրեն պիտի խրատէ առնել, գոնէ չլալու համար թէ խնջոյքին ներկայ չէր և որպէս զի Անգլիա անոր անուամբ աւելի ամփոփէ իր գիրքը չինական ջուրերուն մէջ:

Գալով Ճաբոնի, ո՞վ գիտէ թէ Ծայրագոյն Արեւելքի այդ զարմանալի երկիրը, որուն վրայ բրիտանեան առիւծը ինչպէս նաեւ Ամերիկա մեծ յոյսեր դրած են և իրաւամբ անգլօսաքսոն ցեղին ոխերիմ թշնամին և ճակատագրային ոսոխը, սլաւ ցեղին պարագլուխը՝ Ռուսիան՝ հալածելու համար, Ճոն Պուլի և Ջօնաթան եղբօր մէջտեղը նստած, իր սրամիտ գաճաճի ճարպիկ մատերով և ընկերներուն օգնութեամբ լաւագոյն պատառները պիտի լափէ իր դարաւոր դրացիէն և երէկի ոսոխէն՝ Չինաստանէն:

Բայց Աւստրիան, անիկա ի՞նչ պատառ պիտի ընտրէ, քանի որ ախորժակ ու միջոց կը պակսին իրեն, խեղճին այն սրտաճմլիկ կացութեան պատճառաւ որուն ենթարկուած է ան զինքը կազմող ազգութեանց հակընդդէմ և կործանարար ուղղութեան պատճառաւ, ուղղութիւն մը որ Երեսփոխանական Ժողովոյ ներկայ շրջանն ալ եկաւ խանգարել:

Գուցէ գաւաթ մը պաղ ջուր, պաղըշկելու և անցընելու համար սրտին մարմրուքը:

Զ. Ե.

ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ, 6 Յունիս 1900

Շաբաթ օրէ ի վեր Բարիզի մէջ այնքան հանդէսներ տեղի ունեցան որ մենք բոլորովին շուարեր ենք թէ ո՛ր կողմէն սկսինք և ո՛րը առաջ պատմենք: Ծաղիկներու հանդէսի՞ն, ձիարշաւի՞ն, մարմնամարզներու հանդէսի՞ն, Ցուցահանդէսի հանդէսներո՞ւն թէ լուսավառութեան տալու է առաջնութիւնը:

Սկսինք Ցուցահանդէսով, քանի որ օրուան նորոյթն է: Պէնտէկոստէի տօներուն առթիւ (կիրակի և երկուշաբթի) հարիւրաւոր կառախումբեր Բարիզ բերին հարիւր հազարներով օտարականներ (անգլիացի մանաւանդ, գերմանացի, իտալացի, եայլն) և ֆրանսացի գաւառացիներ: Ցուցահանդէսը բառին բուն նշանակութեամբ լեցուած էր: Գիտէ՞ք քանի հոգի Ցուցահանդէս մտան այդ օրերը. կիրակի օրը 515,000 հոգի մտած են Ցուցահանդէս, իսկ երկուշաբթի 514,000 հոգի. ըսել է երկու օրուան մէջ մէկ միլիոնէ աւելի անձեր այցելած են Ցուցահանդէսը, թիւ մը որ երբեք պատահած չէր մինչեւ այսօր և ոչ մէկ Ցուցահանդէսի մէջ: Իսկ այդ երկու տօնական օրերու իրիկունները եղած լուսավառութիւնները անկարելի է նկարագրել:

Հիմա անցնինք Բարիզեան ամէնէն սիրուն հանդէսներէն մէկուն, «Ծաղիկներու հանդէս»ին կամ «Ծաղկեմարտ»ին որ տեղի կ'ունենայ ամէն տարի՝ գարնան սկիզբը Պուլօնեի անտառին մէջ: Ահա թէ ի՛նչ է այդ հանդէսը: Մայիսի մէջ՝ ընդհանրապէս վերջերը, երկու օր կ'որոշեն Ծաղկանց հանդէսներուն համար: Բարիզի հարուստ և բարեկեցիկ դասակարգը ծաղիկներով բեռնաւորուած կառքերով կ'երթայ հոն և կը սկսին իրարու հետ կռուիլ. բայց փոխանակ հրացանի, սուրճանակի կամ սուրի որոնք կռիւներու սովորական գործիքներն են՝ ինչպէս գիտէք բոլոր կռիւներու մէջ, ծաղկեմարտի մէջ ընդհակառակը կը գործածեն իբրեւ զէնք՝ վարդը, մանուշակը, մեխակը և բոլոր ծաղիկները: Կառքերը՝ անխտրական թէ հասարակաց՝ ամէնքն ալ ծաղիկներով զարդարուած են. կառքին անիւները, ձիերը ծաղիկներով պատած են, և գեղեցիկ սեռը ամառնային հրապուրիչ տարազներով զարդարուած բազմած է այդ կառքերուն մէջ. իրարու ափերով ծաղիկներ կը նետեն. կռիւը սարսափելի է, ամէն գոյնի ու տեսակի ծաղիկները օդին մէջ գիկգակներ կը կազմեն, հոն խառն բայց անոյշ հոտ մը թողլով: Հոն կը տեսնուին Բարիզի բոլոր ճէնթըլմէններն ու ճէնթըլմէնուհիները, մանաւանդ վերջինները, որոնց մէջ գեղասանուհիները (իրենց գեղեցկութեամբ յայտնի) կը փայլին իրենց արդուզարդով:

Այդ հանդէսին ներկայ գտնուելու համար վճարելու է, պարզ՝ հետիոտն՝ մարդոց համար մէկ ֆրանք. մէկ ձիով կառք ունեցողը կը վճարէ տասը ֆր., իսկ երկու ձիով կառքերը կը վճարեն 20 ֆր. բնականաբար այդ գինին մէջ չէ ծաղիկներու գինը. այդ ծախքը կախում ունի ամէն մարդու քսակէն կամ զուարճանալ ուզելու կամքէն: Հանդէսը տեղի ունեցաւ յունիս 2ին և 3ին: Հանդէսին բոլոր հասոյթը կը յատկացուի բարեգործական նպատակներու:

Վերջապէս կիրակի և երկուշաբթի տեղի ունեցան մարմնամարզիկներու (gymnaste) հանդէսը: Հանրապետութեան նախագահը անձամբ ներկայ գտնուեցաւ այդ հանդէսներուն որոնք Վէնսէնի անտառին մէջ կատարուեցան: Չէխ մարմնամարզական Ընկերութիւն մը Տոքթ. Լոտինէնկի նախագահութեամբ Բարիզ եկած էր Ֆրանսայի մարմնամարզական բոլոր Ընկերութեանց դաշնակցութեան տարեկան հանդէսին ներկայ գտնուելու: Նախագահ Պ. Լուպէ իր ճառին մէջ յայտնեց իր մեծ համակրութիւնը մարմնամարզական Ընկերութիւններուն համար, և աւելցուց թէ միշտ ներկայ պիտի գտնուի անոնց հանդէսներուն: Իրիկուան Սէն-Մանտէի մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ուր Ֆրանսացիները հիւրասիրեցին իրենց Չեխ հիւրերը: Տոքթ. Լոտինէնկ այնտեղ բաժակաճառով խօսեցաւ Ֆրանսայի անցեալին վրայ և շատ ծափահարուեցաւ:

* * *

ՌՈՊԷՐԴ ԳՈԼԷՃԻ ՄՐՑԱԽԱՂԵՐԸ

ԴԱՐՁԵԱ՛Լ ՖՐԷՏՄԷՆ

Ռոպէրթ Գոլէճի մէջ իբր մարմնամարզական կրթութիւն խաղցուած խաղերուն տարեկան մրցման տօնը մեծ շքեղութեամբ կատարուեցաւ 9 յունիս, շաբաթ օր, որուն է՛ն յատկանշական երեւոյթը եղաւ Ֆրէտմէն (Բ.) կարգին յաղթանակը՝ միւս կարգերուն վրայ:

Ընդարձակ պարտէզը մեծ շքեղութեամբ զարդարուած էր արդէն դրօշակներու փողփողուն գոյներով և հիւրերը մեծարելու համար անթիւ նստարաններով, որոնք դալարախիտ կաղնիներու շուքին տակ սքանչելի ամփիթատրոն մը կը ձեւացնէին: Օրուան Դշխոն (Queen of the Day) էր՝ Օր. Մէրիօլճեկ, որ բարձրաստիճան տիկիններէ շրջապատուած, տախտակէ բարձրաւանդակի մը վրայ մեծագին մրցանակները կը կարգադրէր դուրգուրանքով: Հրաւիրեալներուն մէջ, ի մէջ այլոց կը նշմարուէին Օր. Մէյըրն՝ ամերիկեան Հիւպատոսին դուստրը, Մր. Կրիսկըմ՝ գործակատար ամերիկեան Հիւպատոսարանին և ուրիշ մեծ անձնաւորութիւններ: Կալուռ և Համ-Գոլէճ վարժարաններն ալ ղրկած էին իրենց ներկայացուցիչները, որոնց կ'ընկերանային սանուհիներ ալ: Ծառի մը տակ թէյի և պաղպաղակի պատրաստութիւններ կը տեսնուէին մէկ կողմէ, որոնց հիւրամեծարբաշխող կարգուած էր Պ. Թօքաթլեան:

Բայց ամէն վայրկեան տեղալ սպառնացող անձրեւ մը՝ կը սոփեցնէր սիրտերը հեռաւոր անկիւններէ եկող հանդիսականներուն որոնք իրենց ամէնէն պերճ արդուզարդով կը փայլէին այդ օրը:

Ժամը եւրոպական 3ին, հանդիսականներու խուռն բազմութեան առջեւ սկսաւ յայտագրին առաջին մասը, որ 80 եարտայի վազք մը պիտի ըլլար. առաջին հանդիսացաւ Պ. Գարամանեան, հակառակ բաւական ալ ուշ մեկնած ըլլալուն:

Չմոռնանք ըսել թէ, վէճի մը պատճառով Յոյն ուսանողներ չէին ուզած մաս առնել մրցումներուն մէջ, այլ անկիւն մը հաւաքուած, դիտողներ եղած էին միայն:

Երկրորդ մրցումն էր 80 եարտայի արգելափակ վազք մը, որուն ընթացքին մէջ բաւական խնդացին հանդիսականները, գլտորուողներուն և իյնողներուն վրայ: Ա. հանդիսացաւ Պ. Անանուռոֆ, որ ծանր գունդ նետելու փորձին մէջ ալ յաջողեցաւ խլել Ա. մրցանակը:

Երրորդ մրցման, որ ամէնէն դժուարին խաղերէն մէկն էր, Ա. հանդիսացաւ Պ. Տրակուշինոֆ, ձեռքի ձողով ցատկելով բարձրութիւն մը՝ ուրկէ երկայնահասակ եանքիներ աթոռներով միայն կը հասնէին:

Ութսուն եարտա և ապա քառորդ մղոն վազելու ուրիշ երկու փորձերու մէջ Ա. մրցանակի արժանացաւ Պ. Անդրէասեան, ծափ խլելով հանդիսականներէն, իր անհամեմատ արագընթաց վազքին համար:

Նախ կէս մղոն և քիչ ետքը ամբողջ մղոն մը անընդհատ վազելու տաժանելի մրցումին, իր փոքրիկ մարմնին հակառակ, կորովի դիմադրութեամբ և հաստատամտութեամբ, հանդիսականներուն որոտնդոստ ծափահարութիւններուն և կեցցէներուն մէջ Ա. հանդիսացաւ Պ. Ենիտունեա, ուժաթափ իյնալով վերջապէս իրեն օգնութեան փութացողներու թեւին մէջ: Այս փորձը միշտ ամէնէն դժուարինը կը մնայ հակառակորդներուն համար:

Հակառակ Պ. Պալըօղեանի սկիզբէն իր ահագին ոստումներով ցուցուցած մեծ յաջողութիւններուն, բարձրութիւն ցատկելու մէջ Ա. եղաւ Պ. Անանուռոֆ, իսկ լայնութիւն ցատկելու մէջ Պ. Քրիստոտորոֆ, որովհետեւ ոտքի ցաւ մը կասեցուց առաջինը:

Իսկ ամէնէն զուարճալին և խնդուք պատճառողը արգելքներու խաղը եղաւ, զոր մրցողները մեծ ճարպկութեամբ և համբերութեամբ կատարեցին, անցնելով պառկած սանդուխի մը ծակերէն, գետինը փռուած ծանր առագաստի մը տակէն և աճապարանքով սպառել ջանալով իրենց համար պատրաստուած թարմ նարինջները, զորս ապա մեծ ախորժով նստան կերան:

Հեծելանիւի փափաքուած մրցում մըն ալ կը նշանակէր յայտագիրը բայց չգործադրուեցաւ ան, որովհետեւ հեծելանիւներուն քաուչուները ասեղներով... ծակուա՛ծ գտեր են վերջին օրը: Այդ խոստմնազանցութեան փոխարէն, հեծելանիւի վարպետ մը՝ բացառաբար հրաշալի փորձեր կատարեց, որոնց հիացիկ ծափահարեցին դիտողներ: Իսկ անոր յաջորդեց պզտիկ տղոց անակնկալ մրցում մը՝ արագ վազելու, որուն Ա. մրցանակը խլեց Պ. Թաշճեան:

Սակայն այս ամէնէն ետքը, վերջին

—)(5)(—

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ

ՑԱՐՁԱԿՈՒՄ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

Պատռուածքի ձայն մը ելաւ, հատիկ, հատիկ հարուածներ յաջորդեցին անոր: Ֆրանսուազ դող եղած՝ ակամայ ձեռքերովը ականջները խցեց: Տոմինիք՝ զօրքերուն ետին կայնած կը դիտէր. և երբ մուխը քիչ մը փարատեցաւ, մարգին մէջտեղը երեք Բրուսիացիներ նշմարեց կռնակի վրայ պառկած: Միւսները ուռիներուն և կաղամախիներուն ետին նետուեր էին: Պաշարումը սկսաւ:

Ժամու մը չափ ջաղացքը գնդակներով ծածկուեցաւ: Կարկուտի պէս հին պատերը կը մտրակէին: Երբ քարերուն զարնուէին, անոնց փշրուիլը և ջուրը իյնալը կը լսուէր: Անտառին մէջ, խուլ ձայնով մը կը թափանցէին: Երբեմն, ճարճատում մը կը հասկցունէր թէ անիւին դպեր էին: Ներսի զօրքերը, գնդակները խնայողութեամբ կը գործածէին, և աղէկ մը նշան առնելէ ետքը միայն կը պարպէին: Գնդապետը մերթ ընդ մերթ ժամացոյցը կը նայէր: Եւ մինչեւ գնդակ մը փեղկ մը խորտակելով առաստաղին մէջ կը մխրճուէր.

—Չորս ժամ, երբեք չպիտի կրնանք դիմանալ մինչեւ:

Իրաւ ալ այս ահեղ հրացանաձգութիւնը քիչ քիչ սկսած էր հին ջաղացքը դղրդել: Տախտակի պէս ծակծկած փեղկ մը ջուրին մէջ իյնաւ, որուն տեղ խշտեակ մը դնելու ստիպուեցան: Հայր Մէլիէ ամէն վայրկեան խոքլոքը վտանգի մէջ կը դնէր աչքովը տեսնելու համար իր խեղճ անիւին հասած վնասները, որուն ճռնչումները սիրտը կը բզկտէին:

Այս անգամ ա՛լ լմնցած էր: Ալ երբեք չպիտի կրնար զայն նորոգել: Տոմինիք պաղատեր էր Ֆրանսուազին որ քաշուի, բայց Ֆրանսուազ ուզած էր անոր քով կենալ: Կաղնեփայտէ մեծ պահարանի մը ետին ապաստաներ էր որ զինքը կը պաշտպանէր: Յանկարծ գնդակ մը պահարանին մէկ քովին զարնուելով խուլ ձայն մը հանեց: Այն ատեն Տոմինիք Ֆրանսուազին առջեւը կայնեցաւ: Հրացանը ձեռքը՝ սակաւին նշան չէր առեր. զօրքերը բոլոր պատուհանները բռնած ըլլալով, յառաջ չէր կրցեր երթալ: Ամէն մէկ յարձակումի առաստաղը կը ցնցուէր:

—Ուշադրութի՛ն ըրէք, ուշադրութի՛ն, աղաղակեց յանկարծ գնդապետը:

Անտառէն սեւ կոյտ մը դուրս ելլելը նշմարած էր: Յանկարծ կրակադունդ մը ահռելի հուրքը պայթեցաւ և թափթափի մը պէս ջաղացքին վրայէն անցաւ: Ուրիշ փեղկ մըն ալ վար իյնալ, և այս երախարաց ճեղքուածքէն, գնդակները ներս խուժեցին: Երկու զինուոր տախտակամածին վրայ գլորեցան: Մէկը անզգայ մնաց. պատին քով հրեցին զայն, որովհետեւ իրենց արգելք կ'ըլլար: Միւսը խեղդ իր վրայ գալարեցաւ խնդրելով որ զինքը սպաննեն, բայց մտիկ չըրին: Գնդակները շարունակ ներս կը մտնէին, զինուորները ինքզինքնին կը պահպանէին, և իրենց վրայ քալողի մը կը սպասէին հարուածելու համար: Երրորդ զինուոր մըն ալ վիրաւորուեցաւ. առանց բառ մը իսկ չարտասանելու. անթարթ և խլմլմուն աչքերով սեղանի մը քովը քշուեցաւ: Ֆրանսուազ այս մեռելներուն տեսքէն ահաբեկ, մեքենաբար աթոռը սակէն հրած, և գետինը, կռնակը պատին տուած նստեր էր. հոն պզտիկցած ըլլալով, իրեն վտանգը նուազ կ'երեւնար: Ծուխին մէջ գտնուած բոլոր խշտեակները առեր և կէս մը պատուհանները լեցուցեր էին: Սրահը լեցուեր էր բեկորներով, կտրտած զէնքերով, և ճեղքատուած կարասիներով:

—Ժամը հինգն է. ըսաւ գնդապետը, աղէ՛կ... հիմայ պիտի փորձեն ջուրէն անցնիլ:

Յանկարծ, Ֆրանսուազ ճիչ մը արձակեց: Գնդակ մը գետնին վրայէն ոստոստելով ճակտին դպեր էր: Քանի մը կաթիլ արիւն վազեց: Տոմինիք անոր նայեցաւ. յետոյ պատուհանին մօտենալով իր առաջին հարուածը քաշեց, և ալ կանգ չառաւ: Զէնքը կը լեցնէր, կը պարպէր, առանց իր շուրջը անցած դարձածին ուշադրութիւն ընելու: Մինակ, մերթ ընդ մերթ Ֆրանսուազին ակնարկ մը կը նետէր: Սակայն չէր աճապարեր, խնամքով նշան կ'առնէր:

Բրուսիացիք գնդապետին ըսածին պէս, կաղամախիներուն երկայնքը տարածուելով, Մոռէլի ակօսէն անցնիլ կը փորձէին: Բայց հազիւ մէկերնին կը յանդգնէր յառաջանալ, անմիջապէս Տոմինիքի գնդակներէն մէկը անոր գլխուն գալով, վար կը գլորէր զայն: Գնդապետը հիացմամբ այս խաղը կը դիտէր: Շնորհաւորեց երիտասարդը ըսելով, թէ երջանիկ պիտի ըլլար եթէ իրեն պէս քանի մը հատ հրացան քաշողներ ունենար:

Տոմինիք ականջ չէր կախեր անոր: Գնդակ մը ուսին զարնուեցաւ. ուրիշ մըն ալ թեւը ճմլեց, բայց ան միշտ կը քաշէր:

Ուրիշ երկու հոգի ալ մեռան: Ծակծկած խշտեակները ա՛լ պատուհանները չէին կրնար խցել: Վերջին հարուած մը կարծես տեղէն պիտի հանէր ջաղացքը: Ա՛լ դիմանալու կարողութիւնն չէր մնացեր: Սակայն սպան կը կրկնէր միշտ.

—Աղէ՛կ... կէս ժամ մըն ալ դէ՛մ դրէք:

Հիմայ, վայրկեանները կը համրէր: Իր պետերուն խոստացած էր՝ հո՛ն մինչեւ իրիկուն թշնամին խաղցնել, և նահանջի համար որոշուած ժամանակէն առաջ քայլ մը չպիտի առնէր: Իր սիրալիր կերպարանքովը Ֆրանսուազի կը ժպտէր, զայն ապահովելու համար: Ինքն ալ հիմայ մեռած զինուորի մը հրացանը առնելով սկսեր էր հարուածել:

Սրահին մէջ, միայն չորս զինուոր մնացեր էր: Բրուսիացիք խմբովին Մոռէլի միւս եզերքը ժողուեր էին, և մէկ վայրկեանէն միւսը առուին անցնելնին կը վախցուէր: Քանի մը վայրկեան ալ անցաւ: Մինչեւ գնդապետը կը յամառէր, և չէր ուզեր փախչելու հրաման տալ, յանկարծ լեյտենանտը վազելով եկաւ:

—Ծառերուն վրայ են, ետեւի կողմէն պիտի կոխեն զմեզ, աղաղակեց:

Կ'երեւայ թէ Բրուսիացիք կամուրջը գտեր էին:

—Հինգ վայրկեան ա՛լ, ըսաւ անոնց գնդապետը ժամացոյցին նայելով: Հինգ վայրկեանէն առաջ հոս չեն կրնար հասնիլ:

Յետոյ ժամը ճիշդ վեցին, իր մարդիկը պզտիկ դռնէ մը ամայի փողոց մը տանելու հաւանեցաւ: Հոնկէ փոսի մը մէջ նետուելով անտառը հասան: Գնդապետը մեկնելէ առաջ քաղաքավարութեամբ ներողութիւն խնդրեր և հրաժեշտ տուեր էր Հայր Մէլիէի ըսելով.

—Խաղցուցէ՛ք զանոնք... մենք նորէն կու գանք:

Սակայն Տոմինիք՝ սրահին մէջ առանձին մնացեր էր. կը քաշէր, կը քաշէր առանց բան մը հասկնալու, առանց բան մը իմանալու: Լոկ Ֆրանսուազը պաշտպանելու պէտքը կը զգար: Զինուորները մեկներ էին, և ինք բնաւ ուշադրութիւն չէր ըրեր. նշան կ'առնէր, և ամէն հարուածին մարդ մը կը սպաննէր:

Յանկարծ, մեծ աղմուկ մը փրթաւ: Բրուսիացիք եկեր ու ետեւի կողմէն բակը պաշարեր էին: Վերջին հարուած մըն ալ քաշեց, և տակաւին հրացանը կը մխար, երբ ամէնքը մէկէն վրան ինկան:

Թարգմ. Օրիորդ ՆԱՐԴԻԿ ԽԱՂՈՒԹԵԱՆ

փոխնիփոխ մրցումին դողը կը բաբախեցնէր ուսանողութեան սիրտը, որովհետեւ կարգերուն մրցական առաջնութեան վճռական դատակնիքը պիտի ըլլար ան, խոշո՜ր պատիւ մը՝ որուն ընձեռումին համար մեծ նախանձախնդրութեամբ եւ ոգեւորութեամբ կ'աշխատէին բոլոր կարգերու անդամներ զատ զատ։ Սակայն, ինչպէս շատ անգամ, այն անգա՛մ ալ Freshmen կարգը եղաւ յաղթական բրաբիոնը շահողը, միւս բոլոր կարգերուն վրայ։

Միս Մէրիօնկ չքեղ հանդիսաւորութեամբ բաշխեց մրցանակները, արծաթեղէն թանկագին սպասներ. որոնց յանձնումին պահուն պայթած կեցցեներուն եւ ծափերուն մէջէն կը լսուէր Օրուան Դըշխոյին համար եղած որոտընդոստ գոչումներն ու բարեմաղթիւնները։ Freshmen կարգին անդամները պատւոյ ժապաւէններով զարդարուած, կողմնակերով եղակի նուէրը ուսերնուն, թաշկինակներ ճօճելով կը ճեղքէին կ'անցնէին միւս կարգերը հանդիսաւոր խմբերգով եւ կարգին yellը գոչելով,

Առ-օ-պի, ի-առ-դի (Ռօպըրդ)
Ռօպըրդ-Գոլճ նայնթին դըի (1903ի կարգ)։

ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԻՆ

Լուրէնսօ-Մարքէզէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն ամերիկեան հիւպատոս Պ. Հոլիս Թրանսվալէն հոն վերադարձեր է մասնաւոր կառախումբով։ Պ. Հոլիսի այցելութեան նպատակը ընդհանուր հետաքրքրութիւն կը պատճառէ։

—Հոլանտացի հարիւր փախստականներ ապաստանեցան հոլանտական Ֆրէզլանտ յածանաւակը որ թէ՛ Հոլանտացիներուն եւ թէ Աֆրիքանտէրներուն տրամադրութեանը տակ դրուած է։

—Թրանսվալի կառավարութիւնը՝ Բրէթօրիան Անգլիացիներուն ձեռքը ինկնելէն առաջ՝ սա որոշումը տուեր է.—«Կառավարութիւնը եւ ազգը միաձայն որոշած են Լիտէնպուրկի մէջ պատերազմը շարունակել, որչափ ատեն որ կեանք ունենան։»

—Անգլիական զինուորները Բրէթօրիա մտնելէն ետքը անգլիական 129 սպաներ, որոնք Պօէրներուն ձեռքը գերի ինկած էին, ազատեցին։

—Բրէթօրիայէն յունիս 2 թուականով կը հեռագրեն Լոնտոնի լրագիրներուն.—Շթայն, նախագահը Սէնէքալի շրջականերէն մայիս 29 թուականով հեռագրեց թէ Պօէրները 480 հոգի գերի բռնած են եւ թէ այդ օրը Անգլիացիներէն 36 հոգի մեռած եւ 134 հոգի վիրաւորուած են։ Հետեւեալ օրը, Լինտլի մօտ, 40 Անգլիացիներ գերի ինկեր են Պօէրներուն ձեռքը։

—Բրէթօրիայէն ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ Խէլպէրկի մէջ Պօէրները բազմաթիւ Անգլիացիներ գերի բըռներ են։

—Տէլակոայէն կը հեռագրեն թէ Տէվէթ պօէր հրամանատարը մայիս 30ին, Ուինպուրկի մօտ պաշարեր ու գերի վարեր է անգլիացի 500 կամաւորներ եւ 15 սպայ։

—Բրէթօրիայէն շաբաթ օրուան թուականով հեռագրի մը նայելով, Պօէրներուն կողմէ Մոլզքորի արեւելեան բարձունքներուն վրայ դրուած Քրէօզօ թնդանօթը, ուրբաթ օրը ռմբակոծեր է Անգլիացիներուն բանակետղը, մեծ կորուստներ պատճառելով անոնց։

—Բրէթօրիայէն ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր երեք օրուան զինադուլ ուզեր եւ առեր է։ Քրիսթիան Պոթա հրամանատարը եւ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր տեսակցութիւն մը ունեցեր են Լէնկս-Նէքի մէջ

—Անգլիացիները թէեւ Ութրէխթը գրաւած էին, սակայն յետոյ պարտաւորուեր են Մասնթ-Բրոսբէքթ քաշուիլ, ուր կը գտնուի անոնց զօրաբանակին մեծ մասը։

—Բրէթօրիայի մէջ, գրաւումէն առաջ, զինուորական խորհուրդ մը գումարուելով, որոշուեր է անմիջապէս պօէր զինուորներ ղրկել Ռուսթէնպուրկ եւ Ուօթէրպուրկ՝ դէմ դնելու համար Պատէն Բօուէլ եւ Բլըմըր գնդապետներուն յառաջխաղացութեանը։ Ուրիշ հեռագրի մը նայելով Պատէն Բօուէլ գնդապետը Մէյֆքինկ կը դառնայ։

—Լուրէնսօ-Մարքէզէն կը հեռագրեն յունիս 7 թուականով.—Պօէրները Համէրկիի մօտ կը դիմադրեն Անգլիացիներուն։ Համէրկի կը գտնուի Բրէթօրիայի արեւելեան կողմէն տասներկու մղոն հեռուն՝ Տէլակոայի երկաթուղիին վրայ։ Պօէրներուն նպատակն է ժամանակ շահիլ։ Պօէրները Նուաթկէտախթ կը փոխադրեն անգլիացի գերիները։ Այդ տեղը՝ Էլանտսի հովտին մէջ, շատ վտանգաւոր է։ Մինչեւ հիմա անգլիացի հազար գերիներ հասած են հոն եւ կը գտնուին 250 Պօէրներու հսկողութեանը տակ։ Էլանտսի հովիտը Բրէթօրիայի հիւսիսային կողմն է։

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն յունիս 7 թուականով.—Երեքշաբթի իրիկուն Թրաֆալկըր-Սքուէյրի մէջ պատահած անկարգութիւնները երէկ իրիկուն կրկնուեցան։ Ժողովուրդը հաւաքուեցաւ տանը առջեւ այն քաղաքապետական խորհրդականին որ քանի մը շաբաթ առաջ հիւրընկալած էր Պ. Շրայնէրը։ Անկարգութիւնները շարունակեցին մինչեւ կէս գիշերէն երկու ժամ ետքը։ Խռովարարներէն մէկը այսօր դատապարտուեցաւ երեք ամսուան տաժանակիր աշխատութեան։

—Լորտ-Քաղաքապետը վեց ամսուան տաժանակիր աշխատութեան պատիժ տնօրինեց այն անձերուն համար որոնք, Բրէթօրիայի յաղթանակը տօնելու պատրուակով, ծեծած ու կողոպտած էին Քաղաքապետութեան պաշտօնատանն առջեւ հաւաքուած ժողովուրդը։

—Լէնթըռնէրէն կը հեռագրեն յունիս 7 թուականով.—Երէկ իրիկուն, Բրէթօրիայի գրաւման առթիւ, ջահազնացութիւն մը կատարուած միջոցին, զայն կազմակերպողները քանի մը տեղ յարձակում կրեցին. քարկոծուեցան։ «Կեցցե՛ն Պօէրները» աղաղակներ կը լսուէին։ Քանի մը հոգի ձերբակալուեցան։

—Պէլֆասթէն նոյն թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.—Անցեալ շաբթուան անկարգութիւնները երէկ իրիկուն կրկնուեցան այն թաղին մէջ, ուր Պօէրներու բազմաթիւ կուսակիցներ կան։ Լուսավառութիւններ կատարուեցան անգլիական կամաւորներուն գերի ինկնելը տօնելու համար։ Հարիւրաւոր հոգի մասնակցեցան այդ ցոյցերուն. ապակիներ եւ լապտերներ կոտրտեցան. քանի մը հոգի ձերբակալուեցան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Բարիզի լրագիրները սապէս կը ներկայացնեն կացութիւնը.

«Պատերազմը ամենայն սաստկութեամբ կը վերսկսի։ Պօէրները իրենց ցրուած վիճակին մէջ նորէն առաւելութիւններ կ'ունենան։ Նաթալի սահմանագլուխին վրայ, Օռանժի արեւելեան կողմը, կը մաքառին՝ առանց հոգ ընելու թէ մայրաքաղաքները գրաւուած են։ Անգլիական բանակը երկիր մը անցնելուն պէս, անոր ետեւի կողմին վրայ կը յարձակին բազմաթիւ Պօէրներ որոնք չի գիտցուիր ուրկէ կուգան եւ ի՛նչպէս կը կազմակերպուին։ Կ'երեւայ թէ երկրին տակէն դուրս կ'ելլեն։ Ասկէ առաջ կուգան անակնկալներ եւ կորուստներ. նաեւ բազմաթիւ զինուորներ գերի կ'իյնան։ Ամէնէն ծանր իրողութիւնը սա է թէ Պօէրները, Բրէթօրիայէն հեռանալու ատեն, ժամանակ ունեցած են իրենց հետ տանելու անգլիացի գերիներուն մեծ մասը։ Այս վերջիններուն կացութիւնը շատ անտանելի պիտի ըլլայ, վասն զի պարտաւոր են հետեւելու նահանջող բանակի մը՝ վատառողջ տեղեր։ Ուրիշ շփոթութիւն մըն ալ վրայ կը հասնի, այն է Բարեյուսոյ Գլուխին Աֆրիքանտէրներու շարժումը եւ հոլանտական ծագում ունեցող քաղաքացիներուն թշնամութիւնը Անգլիացիներուն դէմ։ Այդ թշնամութիւնը այնչափ առաջ կը տարուի որ նոյն իսկ բրիտանական ապրանք չգնելու որոշում տուած են։ Թշնամութիւնները նոր երեւոյթ մը կը ստանան, նուազ դիւցազնական, բայց առաջուընէ աւելի վտանգաւոր։»

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Լոնտոնի լրագիրները Նիւքէսլէն հեռագիր մը կը հրատարակեն ծանուցանող թէ անգլիական իշխանութիւնները կը ջանան համոզել Նաթալի գաղթավայրը որ կամովին հրաժարի ինքնօրէն կառավարութենէն ժամանակի մը համար, որպէսզի կարելի ըլլայ ամբողջ հարաւային Աֆրիկէն անգլիական գաղթավայրի մը վերածել։ Այդ ձեւափոխութեան յետոյ պիտի յաջորդէ դաշնակցութիւն մը եւ ապա ինքնօրէն կառավարութիւն մը իւրաքանչիւր երկրի։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Քէյբթաունէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Աֆրիքանտէրները պայքար մը պիտի սկսին անգլիական ապրանքներուն դէմ, որուն արդիւնքը պիտի ըլլայ եղեր, կ'ըսեն, անգլիացի քանի մը վաճառականներու կործանումը. բայց ատոր դէմ հարկաւ փոխադարձ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին։

Քէյփթաունէն յունիս 6 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի.—Հոլանտացիները կը պատրաստուին չգնելու անգլիական ապրանքները եւ անգլիական ամէն բան։ Գործակցական Ընկերութիւններ կը կազմուին. մտադիր են դիմել եւրոպական եւ ամերիկեան վաճառատուններու, որպէսզի մասնաճիւղեր հաստատեն հարաւային Աֆրիկէի մէջ։ Աֆրիքանտէրներէն շատերը Անգլիա պիտի երթան պաշտպանելու հանրապետութեանց իրաւունքները անկախութեան համար։

ՍԸՐ ՀԷՆՐԻ ՔԷՄՊԸԼ ՊԷՆԸՐՄԷՆ

Անգլիոյ ընդդիմադիրներուն պետը Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն Կլասկովի մէջ, հինգշաբթի իրիկուն, քաղաքական մեծ ճառ մը խօսեցաւ եւ մասնաւորաբար ջանաց ազատական կուսակցութեան՝ պատերազմի ատեն ունեցած ընթացքը արդարացնել։ Յիշեցուց թէ այդ կուսակցութիւնը բնաւ չէ մերժած անգլիական բանակին յաղթութեանը անհրաժեշտ եղած վարկերը։ Ատենաբանը, ունկնդիրներուն երկարատեւ ծափահարութեանը մէջ, գոչեց. «Եթէ յաղթանակը վերջապէս Անգլիոյ կողմը ըլլայ, ատիկայ ոչ թէ նախարարութեան հանճարին արդիւնքը պիտի ըլլայ, այլ Անգլիոյ տուրք վճարողներուն վեհանձնութեանը եւ բրիտանական զինուորներուն արժանիքին»։ Սըր Հէնրի պարզեց այն անպատեհութիւնները որոնք Անգլիոյ համար առաջ պիտի գան՝ հարաւային Աֆրիկէի հանրապետութեանց անկախութիւնը ձեռքերնուն առնուելէն. նաեւ այն հոգերը զորս Անգլիա պիտի ունենայ, եթէ շատ խիստ վարուի պարտուած հանրապետութիւններուն հետ։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 10 յունիս.—Լիտթէնպուրկէն (Մէյֆքինկի արեւելեան կողմը) կը հեռագրեն յունիս 7 թուականով.—Հնթէր զօրավարին ղրկած զօրախումբը գրաւեց Վէնթէրստորբը (Քոչէֆսթրում տանող ճամբուն վրայ, կայարան Քլէքստորբ-Եոհաննէսպուրկի երկաթուղիին)։

—Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր այսօրուան թուականով կը հեռագրէ թէ Պօէրները հեռացած են այն դիրքէն զորս այնչափ խնամքով պատրաստած էին, եւ 26 մղոն դէպի հիւսիսային արեւմուտք քաշուած են։ Անգլիացիներուն կորուստն է երկու մեռեալ եւ 14 վիրաւոր։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Բէքին-Թիէն Ցին երկաթուղին.—Չինական զինուորներուն անկարողութիւնը.—Պօքսըրները անխոցելի.—Բէքինի կառավարութիւնը — Ընդհարումներ, — Ճափոն. — Աւստրիա — Ռուսիա — Մ. Նահանգներ —Գերմանիա.

Թիէն Ցինէն կը հեռագրեն յունիս 6 թուականով.—Երկուշաբթի օրուընէ ի վեր երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները դադրած են Բէքինի հետ եւ երկար ատեն այնպէս պիտի մնան։ Կառախումբերու երթեւեկութեանց դադարումը մեծ վնաս կը պատճառէ երկաթուղիին անգլիացի բաժնետէրներուն։ Ասոնց կարծիքին նայելով միակ դարմանը այն է որ տէրութիւնները ձեռք առնեն երկաթուղիին պաշտպանութիւնը ու վարչութիւնը, որչափ ատեն որ Չին անկարող ըլլայ պահպանել Բէքինի հետ հաղորդակցութիւնները։ Անգլիական կառախումբ մը որ այս առտու ժամ 7ին (Ը. Ե.) Թիէն-Ցինէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Բէքին, կեցաւ Եանկ-Ցունի մէջ՝ Թիէն-Ցինէն 18 մղոն հեռու՝ եւ առաւ Չինացի Նիէ զօրավարը վաթսուն զինուորներով։ Կառախումբը ճամբան շարունակեց մինչեւ Լօֆա՝ Թիէն-Ցինէն 31 մղոն հեռուն։ Հոն տեսնուեցաւ թէ գիծին գործաւորներուն խրճիթները եւ շրջակայ գիւղերը կ'այրէին։ Մարդեր կային որոնք հեռագրական թելերու գերանները կը տապալէին։ Ամէն կողմ սա արձանագրութիւնները կային. «Սպաննեցէ՛ք օտարականները։» Կառախումբին մէջ գտնուող չինացի զինուորները սկսան կրակ ընել ըմբոստներուն վրայ, բայց չկրցան անոնց վնաս մը հասցնել։ Կառախումբը երբ մէկ մղոն աւելի յառաջացաւ, ծուխի սիւներ կը տեսնուէին, որոնք անշուշտ տուներու հրդեհներէն առաջ կուգային։ Օտարականները խրախուսեցին չինացի զօրավարը որ իր զինուորներով վար իջնէ՝ Պօքսըրներուն շահատակութեանց վայրը, բայց զօրավարը դիտել տուաւ թէ բաւական թուով զինուոր չունի, թէ Պօքսըրները բազմաթիւ են եւ թէ յառաջխաղացումը շատ վտանգաւոր է։ Չինական զինուորները այնպէս կ'երեւային թէ Պօքսըրները անխոցելի են։ Զօրավարը ուզեց որ կառախումբը Լօֆա վերադառնայ։ Չինացի զինուորները անկարող կ'երեւային շարժումը արգիլելու, որ, պաշտօնեաներուն անհոգութեանը հետեւանքով աւելի պիտի սաստկանայ եւ ահագին համեմատութիւններ պիտի ստանայ։

—Հրամանագիր մը պախարակելով չինացի զինուորներու վատութիւնը, կը հրամայէ Բէչիլի եւ Եուն-Լուի փոխարքային՝ ընդհանուր հրամանատար չինացի զինուորներուն՝ անհետացնել Պօքսըրները։

—Զրոյց կայ թէ Թան-Լուի մէջ ընդհարում մը կատարուեր է Պօքսըրներու եւ Կաթոլիկներու միջեւ. այս վերջինները երեք Պօքսըր սպաներ եւ ինը թնդանօթ գրաւեր են։

—Սպանական յայտարարութիւններ փակցուեցան, որով կը ծանուցուի թէ Թիէն-Ցինի բոլոր օտարականները պիտի սպաննուին։

—Թայմզ ուրբաթ օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է Չինու դէպքերուն վրայ.

Բէքին, 7 յունիս.—Այսօր հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ որ նախորդին պէս խուսափողական հանգամանք մը ունի։ Թէեւ արտաքին ձեւով կը պարսաւէ Պօքսըրները, սակայն ներքնապէս կը ջանայ արդարացնել անոնց վերջին յարձակումները՝ օտարականներու եւ քրիստոնեաներուն դէմ։ Հրամանագիրը կ'ամբաստանէ բնիկ քրիստոնեաները թէ «միայն ստորին ու շահախնդրական պատճառներով» կրօնափոխ եղած են։ Հրամանագիրը Պօքսըրներուն վրայ խօսած ատեն «մեր եղբայրները» կ'անուանէ զանոնք։ Հրամանագիրը բնականաբար չի խօսիր միսիոնարներու եւ բնիկ քրիստոնեաներու սպաննութեանը վրայ. երկաթուղիներու քանդումը եւ միսիոնարական հաստատութեանց աւարառութիւնը կը վերագրէ կարգ մը չարագործներու որոնք Պօքսըրներուն միացած են շփոթութիւններէն օգտուելու համար։ Հրամանագիրը կը պախարակէ պաշտօնեաները, կը պատուիրէ պատժել խռովարարները եւ կը պարսաւէ Շի-Լիի զինուորները՝ անկարգութեանց աջակցած ըլլալնուն համար։ Ընդհանուր կերպով այդ հրամանագիրը գոհացուցիչ չէ։

Թիէն-Ցին, 7 յունիս.—Այս իրիկուն հոս առնուած ստոյգ լուրերու նայելով Պէլճիքացի ճարտարապետի մը չինացի սպասաւորը, որ Պէլճիքացիներէն երկու օր ետքը Բաօ-Թինկ-Ֆուէն հեռացած էր, մեծ ջրանցքին մէջ հինգ օտարականներու եւ երկու Չինացիներու գլուխները տեսեր է։ Ասոնց մէջ կար օտարական կնոջ մը գլուխը։ Չինական իշխանութիւնները կ'աշխատին այդ գլուխները դուրս հանելու։

—Շանկհայ, 7 յունիս.—Մայր կայսրուհին հրաման տուաւ Նիէ-Հսի-Շինկ զօրավարին որ երեք հազար զինուորներու հետ պաշտպանէ Բէքինի երկաթուղիին գիծը։

—Բուռն ընդհարում մը կատարուեցաւ չինական զինուորներուն եւ Պօքսըրներուն միջեւ։ Այս վերջիններուն հետ կային չինացի բազմաթիւ զինուորներ ու սպաներ։ Ընդհարման արդիւնքը յայտնի չէ, բայց երբ աւարտեցաւ երկու հարիւրէ աւելի դիակներ կային գետին։

Բէքին, (վերջին ժամ).—Չինու արտաքին գործոց խորհուրդը խոստացաւ որ երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները շաբաթ օրը պիտի վերահաստատուին. նաեւ քննիչներ ղրկեց Բաօ-Թինկ-Ֆու, կացութիւնը մօտէն տեսնելու համար, բայց անգլիական դեսպան Սըր Քլօտ Մաք Տօնալտ պահանջած ըլլալով որ նորէն 75 նաւազներ ցամաք հանուին, արտաքին գործոց խորհուրդը բողոքեց օտար զինուորներու նորէն ցամաք հանուելուն դէմ։ Օտար դեսպանները միայն կերպով կը գումարուին։ Կացութիւնը հետզհետէ կը վատթարանայ։

Եօքոհամա.—Ճափոն որոշեց Ռուսիոյ նման առաջարկութիւն մը ընել Չինու կառավարութեան։ Բէքինի ճափոնական դեսպանը պիտի առաջարկէ Չինու արտաքին գործոց խորհուրդին՝ ուզածին չափ ճափոնական զինուորներ դնել տրամադրութեանը տակ՝ շարժումը զսպելու համար։

Վիեննա.—Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կը ծանուցանէ թէ աւստրիական Զէնթա յածանաւակը որ վերջին դրութեամբ շինուած մարտանաւ մըն է, յունիս 3ին Թագու հասած է։ Աւստրիացի երեսուն նաւազներ ցամաք հանուած են՝ Բէքինի աւստրիական եւ պէլճիական դեսպանատուները պաշտպանելու։

Օտեսա.—Զինուորներու եւ պաշարներու առաքումը փութով կը կատարուի դէպ ի Մայրագոյն Արեւելք։ Մայիսի մէջ, կամաւոր նաւատորմին յածանաւերէն զատ, երկու խոշոր շոգենաւեր վարձեցան՝ երկու հազար զինուոր, պաշար եւ ռազմամթերք փոխադրելու համար։ Ատոնցմէ զատ ամէն օր մեծաքանակ պաշար կը հասնի Օտեսա կամաւոր նաւատորմին պատկանող այն վեց յածանաւակներուն համար որոնք նաւահանգիստին մէջ խարսխած են։

Բեղերսպուրկ.—Հոս մեծ ուշադրութիւն կ'ընծայուի Չինու դէպքերուն, բայց դժուար է գիտնալ թէ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ ինչ կը խորհին եւ ինչ կ'ընեն, վասն զի կէս-պաշտօնական թերթերը ամենափոքր ակնարկութիւն մը անգամ չեն ըներ չինական գործերուն։ Սովորական լրագիրները զանազան կարծիքներ կը յայտնեն Չինու դէպքերուն վրայ. ոմանք կ'ըսեն թէ Պօքսըրները յարմար ժամանակին կը հասնին Անգլիոյ քաղաքական շահերուն ծառայելու համար։ Նովոյէ Վրեմիա խօսելով կը բողոքէ այն ամբաստանութեան թէ դէմ թէ Ռուսիա գրգռած ըլլայ Չինու արդի դէպքերը։ Ռոսսիա արմատական դարման մը կ'առաջարկէ, այն է երկրին վարչութիւնը բարեկարգել եւ օտար զինուորներուն թիւը աւելցնել, որով եւրոպական տէրութիւնները կարենան իրենց կամքը գործադրել տալ Չինու։

Ուաշինկթըն.—Կը ծանուցուի թէ Բէքինի ամերիկեան դեսպան Պ. Քօնկէր եւ ամերիկեան մարտանաւերուն հրամանատար Քէմփ ծովակալը, թէեւ պատրաստ են միւս տէրութեանց դեսպաններուն հետ միաձայնութեամբ գործելու, սակայն հրահանգ չունին որ ամերիկեան զինուորներ կամ նաւազներ օտար զինուորներու հետ խառնուին՝ օտար սպայի մը հրամանատարութեանը տակ, սակայն դիտողութիւն պիտի չընեն, եթէ ամերիկեան զինուորներ օտար զինուորներու հետ գործեն՝ ամերիկացի սպայի մը հրամանատարութեանը տակ։

Պերլին.—Շի-Ֆուի գերման նաւաբաժնին հրամայող սպան հեռագրով հրահանգ ստացաւ զինուոր ղրկել Թիէն-Ցին եւ Բէքինի գերման դեսպանին հետ խորհրդակցելէ ետքը, միւս նաւաբաժիններու հրամանատարներուն միանալ՝ եւրոպական հպատակները պաշտպանելու։

ՊՕՔՍԸՐՆԵՐԸ

Աւազակներու նախկին ընկերութիւն.—Քաղաքական նոր կուսակցութիւն.—Ժողովրդական նախապաշարումներու շահագործումը. — Հետաքրքրական գրութիւն մը.

Չինէն նոր վերադարձած եւրոպացի պաշտօնատար մը Պօքսըրներու մասին սա տեղեկութիւնները տուած է Մաթէնի Լոնտոնի թղթակցին.

«Երեք տարի առաջ երբ Չին հասայ, Պօքսըրները պարզ աւազակներ էին՝ գիւղեր աւարի տալու եւ ճամբորդներ սպաննելու համար։ Տասնըհինգ կամ տասնըվեց ամիսէ ի վեր է միայն որ անոնց դերը քաղաքական հանգամանք մը ստացած է եւ չինական ազգային կուսակցութիւնը —որովհետեւ այդ տեսակ կուսակցութիւն մը կայ Չինու մէջ—որոշեց քաղաքական նպատակի մը գործածել Պօքսըրներուն յանդգնութիւնը։ Երեք կամ չորս ամսուան մէջ սա տարօրինակ ու միանգամայն ծիծաղաշարժ տեսարանին հանդիսատես եղանք.—Այն տեսակ անձեր որոնք դեռ առջի օրը աւազակութիւն կ'ընէին եւ ճամբորդներ կը կողոպտէին, կառավարութեան գործակալներու տուած կազմակերպութեամբ, մարմնամարզի ընկերութեան մը անդամակցեցան՝ ներքին կանոնագիրներով եւ ընդհանուր գումարումներով, իբրեւ եւրոպական Ընկերակցութիւն մը։ Այդ է առաջին պատճառը՝ հիւսիսային Չինու մէջ Պօքսըրներուն վայելած մեծ ժողովրդականութեան։ Երկրորդ պատճառը այն է թէ իրենց գլուխը ունին ճարպիկ, ճարտարախօս եւ տգէտներու վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու խիստ կարող պետեր։

«Չէք կրնար երեւակայել թէ այդ պետերը երբեմն ի՛նչ ողբալի ու արտասովոր միջոցներու կը դիմեն իրենց համախոհներ գտնելու համար։ Օրինակի համար, Շան-Թունկի բոլոր գիւղերուն մէջ համոզում մը առաջ բերած են թէ երբ մէկը Պօքսըր ըլլայ, գերբնական կարողութիւն մը կ'ունենայ եւ հրացանի գնդակներէն բնաւ չի վիրաւորուիր։ Պետերը իրենց ըսածը ապացուցանելու համար տեսէք թէ՛ ինչ շաղակրատական միջոցներու կը դիմեն։ Զինուորներու ջոկատ մը հարիւր քայլ հեռուէն կը կենան եւ կը հրամայեն զինուորներուն որոնց հրացանները իրենք առաջուընէ լեցուցած են կապարի գոյնով ներկուած փայտի կտորներով, որ կրակ ընեն. բնականաբար այդ հրացանաձգութենէն անվնաս կ'ազատին. տգէտ ժողովուրդը այդ հրաշքը տեսնելով կը փութայ արձանագրուիլ Պօքսըրներու տումարին մէջ։ Անցեալ ձմեռ ուրիշ միջոց մըն ալ գտան որ զարմանալի յաջողեցաւ։ Ըսին թէ այն ամէն նահանգները ուրկէ օտարականները վռնտուին, ձիւնէ ու անձրեւէ ազատ պիտի ըլլան։ Ատոր վրայ էր որ Շան-Թունկի մէջ սկսաւ միսիոնարներու սպաննութիւնը, օտարականներու արտաքսումը եւ քրիստոնեաներու դէմ հալածումը։ Դիպուածը ուզեց որ Պօքսըրներուն խօսքը ըլլայ. ամբողջ Շան-Թունկի մէջ ո՛չ ձիւն տեղաց եւ ոչ ալ անձրեւ. չոր եւ սաստիկ ցուրտ մը ըրաւ։ Շրջակայ բոլոր նահանգները ընդարձակ ճահճներու վերածուեցան եւ վեց ոտք ձիւնով ծածկուեցան։ Աւելորդ է ըսել թէ այդ տեսակ մեծ յաղթանակ մը որչափ աւելցուց Պօքսըրներու ազդեցութիւնը ամբողջ Չինու մէջ։

«Բայց գիտելի ամէնէն գլխաւոր կէտը սա է ինչ որ Եւրոպացիները պէտք է լաւ ըմբռնեն. Պօքսըրներուն այդ շարժումը բոլորովին օտարականներուն դէմ է։ Ամէնէն մեծ ապացոյցը Պօքսըրներուն հաւաքման մէկ հրաւէրն է մագաղաթի վրայ դրուած տարօրինակ նշանագիրներով։ Աւասիկ այդ գիրը.

Պօքսըրներու շատ ուղիղ
եւ շատ ներդաշնակ ընկերութիւն

«Այս ինչ թուականին հրաւիրուած էք այս ինչ տեղը գտնուելու։ Սպաննեցէ՛ք օտարականները։ Եթէ այս հրամանին անսաստէք, գլուխնիդ վրայ պիտի տաք»։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.—Վիեննայէն կը գրեն յունիս 7 թուականով.—Շահին ժամանումը քանի մը օր յետաձգուեցաւ, վասն զի Ն. Վեհափառութիւնը պաղ առած ըլլալով հիւանդացած եւ նախապէս որոշուածէն աւելի երկար ատեն Թիֆլիս կեցած էր։ Վարշավիայի մէջ Շահը ընդունուեցաւ մեծ պատիւներով։ Փողոցներուն մէջ բարեւի կեցած էին հետեւակներու վաշտեր, հեծելագունդեր եւ թնդանօթաձիգ զինուորներ։ Շահը, քանի մը օրէն, Վարշաւիայէն ուղղակի Քոնթրէքսէվիլ պիտի երթայ Պրէսլաւի ճամբով, եւ քանի մը շաբաթ հոն պիտի մնայ ինքզինքը դարմանելու համար։ Յետոյ Մուզաֆֆէրէտտին Շահը Բեղերսպուրկ պիտի երթայ, ուրկէ պիտի սկսի իր ուղեւորութեան պաշտօնական մասը, որուն ծրագիրը տակաւին պատրաստուած չէ, վասն զի Շահը ինք պիտի որոշէ՝ Վիեննայի իր դեսպանին՝ Նէրիման խանի հետ խորհրդակցելով։ Կալիշիոյ ռազմափորձերէն ետքը, այսինքն սեպտեմբերի վերջերը պիտի այցելէ Վիեննայի արքունիքը։ Շահը անկէ Կ. Պոլիս պիտի գայ եւ յետոյ Պարսկաստան պիտի դառնայ Ռուսիոյ ճամբով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Հինգշաբթի օրը Պէրլինի մէջ զօրահանդէս մը կատարուեցաւ։ Վիլհէլմ Կայսրը զօրավարի հագուստ կը կրէր՝ Սեւ Արծիւ պատուանշանին մեծ ժապաւէնովը։ Յունաստանի գահաժառանգ Կոստանդիանոս իշխանը անձնապահ զօրագունդին համազգեստը հագած էր՝ Սեւ Արծիւ պատուանշանին մեծ ժապաւէնովը։ Աւկուսթա կայսրուհին, Յունաստանի Սոֆիա իշխանուհին, Աւկուսթ, Վիլհէլմ ու Օսքար իշխանները եւ Կոստանդիանոս իշխանին որդին՝ Եօրկիոս իշխանը կառքով ներկայ գտնուեցան զօրահանդէսին։ Չորեքշաբթի իրիկուն Կայսրը ու Կոստանդիանոս իշխանը անձնապահ զօրագունդին սպաներուն սեղանին ճաշեցին։ Կոստանդիանոս իշխանը այդ զօրագունդին մէջ ծառայած է 1890ին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ սպայակոյտին ընդհանուր պետ Տըլան զօրավարը հրաժարեր է՝ պատերազմական նոր նախարարին կողմէ սպայակոյտին պաշտօնեաներուն համար եղած կարգ մը փոփոխութիւններու հետեւանքով։

ԻՏԱԼԻՈՅ մէջ շաբաթ օրը կատարուած երեսփոխանական ընտրութիւններէն շահեցան քսան սահմանադրականներ, որոնց ութը՝ ընդդիմադիր եւ հինգը՝ ծայրագոյն ձախակողմին կը վերաբերին։

ռով եւ առնուելով ուրիշ երկիրներ պիտի ղրկուին։

Պ. ԲԱԹՈՆ ՖԱՐՆԷԹԻ, Ռէժիի նախորդ ընդհանուր տնօրէնը, օսմ. սիկառէթներու արտածման Ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն կարգուեցաւ։ Պ. Ֆարնէթի Ռէժիի ընդհանուր տնօրէնութենէն հրաժարելուն առթիւ դրամական մեծ պարգեւ մը ստացաւ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Իզմիրէն կը գրեն անցեալ երեքշաբթի օրուան թուականով. — Այս առտու զրոյց ելաւ թէ Պալճիտիքա թաղը Արապ Խանի մէջ ժանտախտէ նոր դէպք մը պատահած է։ Աւասիկ իրողութիւնը. —Պէնկազիէն եկած ուղեւորներներ, Քլազոմէնի մէջ օրինական քարանթինան աւարտելէ ետքը, քաղաք մտած էին ցամաքի ճամբով. ասոնք կը փոխադրուէին կառքերով ուր կային նաեւ իրենց գոյքերը։ Ճամբան ուղեւորներէն մէկը որ քրոնիկ հիւանդութեան մը ենթակայ էր, մեռաւ. ընկերակիցները չուզեցին անոր դիակը թողուլ. ուստի գոյքերուն տակ պահեցին եւ իրենց հետ խանը տարին, առանց յայտնի ընելու։ Ժամ մը վերջը իմաց տուին խանին տէրոջը թէ իրենցմէ մէկը մեռած է։ Տեղական կառավարութիւնը իմացաւ եւ խանը շղթայի տակ առնել տուաւ մինչեւ որ քննութիւն կատարուի։ Անմիջապէս լուր տարածուեցաւ քաղաքին մէջ թէ ժանտախտէ դէպք մը պատահած է։ Առողջապահական բժիշկ տոքթ. Միցցի հաստատեց թէ այդ անձը երկար ատենէ ի վեր ենթակայ եղած փորհարութենէ մեռած է։ Արապ խան որ 150 սենեակ կը պարունակէ, փակուեցաւ և շղթայի տակ առնուեցաւ։

—Իզմիրի մէջ կասկածելի ախտանիշերով վարակուած երրորդ անձին արեանը մէջ ժանտախտի միքրոպ գտնուած է, բայց հիւանդին վիճակը գոհացուցիչ է։ Առաջին անգամ բռնուած Հրեան բոլորովին աղէկցած է և երկրորդն ալ հետզհետէ կ'ապաքինի։

— Շոգենաւային Ընկերութիւնները դադրեցուցած են իրենց շոգենաւերուն Իզմիր երթեւեկելը։ Կ'ըսուի թէ ցամաքի ճամբով խղճատարական երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի Կ. Պոլսոյ և Իզմիրի միջեւ։

—Ճիտտէի մէջ շաբաթ օրը ժանտախտէ երկու մահեր պատահեր են և կիրակի երկու։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔԸ.— Օտեսայէն կը գրեն Նովոյէ Վրեմիային.—Հոս հասած ռուս շոգենաւ մը լուր բերաւ թէ Սուէզի ջրանցքը անցնող օտար նաւերը հաւասարապէս քարանթինայի չեն ենթարկուիր։ Պոմպէյէն եկող անգլիական շոգենաւերը, առանց քարանթինա սպասելու, ջրանցքը կ'անցնին, մինչդեռ ռուսական և ուրիշ ազգերու շոգենաւեր տասը օրուան քարանթինայի կ'ենթարկուին։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Յունիս 3ին Բեդերսպուրկի մէջ կատարուեցաւ Պաղեստինի Օրթոտոքս Ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովը։ Կարդացուած տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ Ընկերութիւնը, 1900 յունուար 1էն ի վեր, տէրութեան գանձէն տարեկան 30,000 ռուպլիի նպաստ մը կը ստանայ։ Անցեալ տարի հինգ հազար հինգ հարիւր ուխտաւորներ այցելած են Երուսաղէմի ռուսական վանքերը։ Ընկերութիւնը հետզհետէ քարուկիր շէնքերու պիտի վերածէ Ս. Երկիրը գտնուած փայտաշէն հիւրանոցները՝ օրթոտոքս ուխտաւորներուն համար։ Ընկերութիւնը թէ Պաղեստինի և թէ Սուրիոյ մէջ 67 վարժարաններ կը պահէ որոնց աշակերտներուն թիւը անցեալ տարի կը հասնէր 9,759ի։ Ընկերութեան հասոյթները 1899ին էին 995,730 ռուպլի և ծախքերը՝ 616,013։ Ծախքերը սապէս բաժնուած են.—Հարիւրին 36 ուխտաւորներու պտոյտը, 29ը՝ օրթոտոքս դաւանութեան համար, 7ը՝ հրատարակութեան և 28ը՝ զանազան ծախքեր։

ՀՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ.—Պէրլինի համալսարանին ուսուցիչներէն երկուքը արտօնուեցան օգոստոսէն մինչեւ դեկտեմբերի վերջը խուզարկութիւններ կատարել Այտընի Պէրկամա գաւառակին մէջ՝ Բերկամոն հին քաղաքին ջուրի ճամբաները գտնելու և պատմական ուսումնասիրութիւններ ընելու համար։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ սովեալներուն համար Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը երէկ իր առաջին նիստը գումարեց։ Հարիւր, յիսուն, տասը և հինգ ղրուշնոց չորս տեսակ նպաստի տոմսեր պիտի պատրաստուին։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը գրեց նահանգները որ Հնդկաստանի սովեալներուն համար նպաստամատոյց յանձնաժողովներ կազմուին։

ՕՍՄԱՆԻՈՑ Կայսեր նուիրած թնդանօթին նման երկու թնդանօթներ շինուեցան Թոփխանէի մէջ և քիչ ատենէն Չաթալճա տարուելով պիտի փորձուին։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ քարափին ու նաւականգիստին շինութեան նախնական աշխատութիւնները երէկ սկսան. հիմա նաւամատոյցին առջեւ գտնուած քարերը կը վերցուին։ Հայտար Փաշայի մէջ Պրուսացի Իբէքճեան ընտանիքին սեփական ծովեզերեայ տունը վերածուեցաւ Ընկերութեան գրասենեակը։

ՊՈԼՍՈՅ Սուլթան Համամի նեղ փողոցը լայնցնելու գործողութիւնը երէկ սկսաւ։ Ինչպէս յայտնի է, կարգ մը վաճառատուններ ու խանութներ Քաղաքապետութեան կողմէ գնուած են և վար պիտի առնուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը ու դեսպանուհին երէկ Պէրլին ուղեւորեցան Արեւելեան Ճեպընթացով։ Արքունապետ Իպրահիմ պէյ Սիրքէճիի կայարանը երթալով Վեհ. Սուլթանին անունով ողջերթ մաղթեց։ Նոյն նպատակով կայարանը փութացած էին արտաքին գործոց նախարարութեան թարգմանը, Աւստրիոյ, Պելճիքայի, Յունաստանի ու Սեւ Լերան դեսպանները, Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատարը և ուրիշներ։ Պարոն Մարշալ իր հետը կը տանի որդւոյն մարմինը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԷՆ դուրս գործառնութիւնները արգիլուեցան։ Անսաստողներէն դրամական տուգանք պիտի առնուի՝ մէկէն մինչեւ քսան ոսկի։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ գիշեր ժամ 4ին Պէշիքթաշի Վալիտէ-Չէշմէսի թաղը երկու տաղաւարներ այրեցան։ Կ'ըսուի թէ հրդեհը առաջ եկած է լամպարի մը բռնկելէն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ընկղմած 42 թիւ շոգենաւը ազատելու մասին նախնական աշխատութիւնները առաջ կը տարուին։ Սուզակները ամէն օր քննութիւն կը կատարեն։ Այվալըքէն չորս ճարտար սուզակներ Կ. Պոլիս կուգան 42 թիւին ազատմանը աշխատելու։

—Առջի օրը կամուրջին առջեւ աշխատող սուզակները ծովին տակէն գտեր են դիակը այն հրեայ աղջկան որ ինքզինքը ծովը նետեց Սկիւտարի շոգենաւէն։ Սուզակները անոր կոշիկները վեր հաներ են իբրեւ նշան մը։

ՎԱՆԱՅ երեւելիներէն տեղւոյն Թաղապետութեան նախորդ նախագահ Հիւսէյին փաշայի հազար ղրուշի ամսաթոշակ յատկացուեր է։

ՊԷՐՈՒԹԻ օտար ապրանքներու մաքսատան վերջին չորսուկէս ամիսներու հասոյթը անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն 12,000 ոսկի աւելի եղած է։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Ընկերութեան կողմէ իր պաշտօնեաներուն և վարժարանին աշակերտներուն համար կազմակերպուած հանդէսը կիրակի օրը կատարուեցաւ Թուզլայի մէջ։ Այդ առթիւ Հայտար Փաշայի կայարանը զարդարուած էր օսմ. դրօշներով, նաեւ հանդիսականները փոխադրող մասնաւոր կառախումբը։ Առտուն ժամ կէսին վարժարանին աշակերտները նուագածուներու խումբով, օսմ., գերմանական ու հելլենական դրօշները պարզած և Համիտիէ քայլերգը նուագելով կառախումբ մտան և Վեհ. Սուլթանին համար «կեցցէ»ներ գոչեցին։ Ճամբան նուագածութիւնը շարունակուեցաւ։ Անատոլուի երկաթուղիներու տնօրէն Պ. Հիւկնէնի տանը առջեւ գերմանական ազգային երգը նուագուեցաւ։ Կառախումբը ժամ 3 ուկէսին Թուզլա ժամանեց, ուր մինչեւ իրիկուն խրախճանութիւններ կատարուեցան։ Հանդիսականներուն թիւը 1800ի կը հասնէր։ Վերադարձն ալ նոյն պայմաններով կատարուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը Բէշթայի մէջ անպաշտօն պտոյտ մը կատարելով այնչափ ախորժեր է որ կառախումբին մեկնելու ժամը մոռցեր է։ Ֆէրտինանտ իշխանը յանկարծ ժամացոյց նայեր և տեսեր է թէ քանի մը վայրկեան կայ կառախումբին մեկնելուն. ուստի կառապանին 150 ֆիօրին խոստացեր է, եթէ հասցնէ։ Կառապանը համակերպեր և կատարեր է խոստումը, բայց ճամբան մարդ մը տապալեր և կառքին անիւները վրայէն անցեր են։ Քիչ ետքը կառապանը ձերբակալուեր է։

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷԻ տռամին զոհին՝ Պ. Շասէնի յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆէրիգիւղի գերեզմանատունը։ Ներկայ էին ֆրանսական դեսպանատան և հիւպատոսարանի պաշտօնեաները։

—Պ. Բասքալ Օզիէռ ու կինը տակաւին կը դարմանուին։ Բժիշկները տակաւին յարմար չեն դատեր անոնց մարմնոյն մէջ գտնուած կապարները հանել. Պ. Օզիէռի վիճակը բաւական ծանր է։

ՍՈՒՏ ՆՐԴՈՒՄ.—Վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղը երէկ վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Լազար էֆ. Փափազեանը որուն դէմ Լուքա էֆ. դատ բացած էր թէ հուզուզի դատարանին առջեւ սուտ տեղը երդում ըրած է։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Երկու հոգի սպաննուած.—Երէկ իրիկուն ժամ 11ին ոճիր մը գործուեցաւ Բերայի Գումպարաճը Եօգուշու թաղը։ Բանաէօթ անուն դատարկապորտ մը այդ տեղը Մէհմէտ պէյի սեփական աբարթըմանը բնակող իր հոմանին՝ Ֆանի և աբարթըմանին դռնապանը սպաննելով փախաւ։ Կ'ըսուի թէ Բանաէօթ երկար ատեն ապրած էր Ֆանիի հետ, բայց վերջերս զատուած էր անհամաձայնութեան հետեւանքով։ Բանաէօթ, վրէժխնդրութեան համար թէ ուրիշ նպատակով, երէկ իրիկուան դաշոյնը ձեռքը ներկայացաւ այդ աբարթըմանին դուռը. նախ զարկաւ դռնապան Վանկէլը՝ որ վայրկենապէս մեռաւ։ Ետքը յարձակեցաւ Ֆանիի վրայ որ մուտքը կը պահէր։ Բանաէօթ դաշոյնը մխեց անոր կողը և փախաւ։ Ֆանի ալ վայրկենապէս մեռաւ։ Բանաէօթ Պէշիքթաշի կողմերը ձերբակալուեցաւ, 30 տարեկան է։ Ֆանի 25 տարեկան էր։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց։

ԲԵՐԱՅԻ Բանայեա եկեղեցիին մէջ, կիրակի օրը, արարողութիւն կատարուած միջոցին, քսակահատ մը չորթեց Պ. Լակօրուլոսի ժամացոյցը ու դրամապանակը որուն մէջ վեց ոսկի կար։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ.—Այս գիշեր Թրովաթոռէ (Il Trovatore) Վէրտիի ծանօթ օբերան։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ։—Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլսըն հաստատութեան արհեստական թըմբաններովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թըմբաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ յ(ող աստասցէին (Institut Նոուլթեա-Congcott, Gunessbry, London W.

Քիչ արտադրութիւն կայ որ Վիշի-Էթայի քոմբրիմէներուն չափ օգտակար, առողջութեան նպաստաւոր ըլլայ և դիւրին առնուի։ Երկու կամ երեք քոմբրիմէ գաւաթ մը ջուրի մէջ խսկոյն ընտիր և մարսողական կազէօզ ջուր մը յառաջ կը բերեն, որովհետեւ Վիշիի աղը որ այս արդիւնքը կու տայ, Վիշի Էթայի հռչակաւոր Սէլէսթէն Կրանտ-Կրիլլ և Օրիթալ աղբիւրներուն աղն է։ Հարիւր քոմբրիմէ պարունակող սրուակ մը որ մարդուս գրպանին մէջ կը սղմի և որ 2 ֆրանք կարժէ, շատ մը հանքային ջուրի շիշերու արժէքը ունի։ Բայց խարդախութենէ և կեղծիքէն զգուշանալու համար Վիշի-Էթայի մաքսան պահանջեցէք։ Ճշմարիտ արդիւնքները թիւալերով չի ծախուիր, այլ հարիւր քոմբրիմէ պարունակող սրուակներով որոնք 2 ֆրանք կարժեն։

SANTAL MIDY

Մէկ եղանակ մը կայ ինքզինքը դարմանելու. պէտք է գործածել ա՛յն դեղերը միայն՝ որոնք փորձուած են աղէկն և որոնց մաքրութիւնը ու բոլոր առաւելութիւնները բժիշկներու կողմէ հաստատուած է. Այսպէս, բոլոր երիտասարդները իրենց հիւանդութիւնները 48 ժամուան մէջ կը դարմանեն Սանթալ Միտիի քափսիւլներով։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կը յիշուի թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր հրամայել ասկէ առաջ, որ Անատոլուի զանազան կողմերը բնակող կարօտ գաւառացիներու զինուորական տուրքերու գանձումը յետաձգուի երեք տարուան համար։

Այս անգամ, Ն. Կ. Վեհափառութիւնը՝ Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ մատուցուած տեղեկագրի մը վրայ՝ բարեհաճած է հրամայել որ, մեռնողներու և իրենց տեղերէն գաղթողներու բաժինները զեղչուելէ յետոյ, վերոյիշեալ երեք տարուան տուրքին մէկ տարեկանը շնորհուի ամբողջովին և մնացեալ երկու տարուանը՝ իւրաքանչիւր տարիի վրայ մէկ քառորդը աւելցուելով՝ չորս տարիէն գանձուի։ Սոյն կարգադրութիւնը առնչութիւն չպիտի ունենայ յառաջիկայ տարիներու հետ։

Կայսերական այս շնորհը, Եպարքոսական Թէզքէրէով հաղորդուած ըլլալով Ներքին գործոց, Ելմտական ու Դատական նախարարութեանց, այս վերջինին կողմէ ալ յատուկ պաշտօնագրով ծանուցուած է Ազգ. Պատրիարքարանին, ինչպէս նաեւ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանին և Բողոքականաց Ազգապետարանին։

—Ս. Պատրիարք հայրը որ երէկ իր տանը մէջ աշխատեցաւ, այսօր Պատրիարքարան կ'երթայ նախագահելու Կրօնական Ժողովին և Նպաստից Յանձնաժողովին։

—Զմիւռնիոյ առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Արքեպ. մէկ քանի օրէն պիտի մեկնի Ագինէհիր, տեղւոյն եկեղեցիին օծումը կատարելու համար։ Ն. Սրբազնութեան պիտի ընկերանան նաեւ Տ. Յակոբ եպիս. Աշոտ, և Վիճակին Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Կարապետ էֆ. Արապեան։

—Պարսից Շահը մայիս 21ին Պաքու հասեր է։ Ամբողջ քաղաքը դրօշազարդուեր և պաշտօնական մարմինները հարկ եղած մեծարանքը ընծայեր են։ Նոյն քաղաքին մէջ բնակող Հայ վաճառականներ ներկայացեր են Շահին բարի գալուստ մաղթելու համար և համակրական ընդունելութիւն գտեր են։ Շահին կ'ընկերանայ իր անձնական թարգման Յովհաննէս խան Մասեհեանց։

—Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս մէկ շաբաթէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, փոխանորդարանի գործերը առժամապէս կը վարէ Ներսէս Վարդապետ Դանիէլեան։

—Բարիզէն կը գրեն մեզ.—Կեդրոնական վարժարանի ընթացաւարտներէն Պ. Խաչիկ Սարգիսեան և Պ. Արտաշէս Նէտուրեան որոնք ժամանակ մը Բարիզի հանքաբանական վարժարանը յաճախելէ ետքը Էfol sե Բօն q'ե Շouk վարժարանը մտնել յաջողած էին, այս օրերս երկրաչափի վկայական ստացան։ Այս տարի՝ քսան աշակերտներէ միայն տասնըվեցը վկայականի արժանացած են, իսկ միւս չորսը պարզ վկայականներ միայն։ Վերոյիշեալ երկու հայ երիտասարդները անցուցած են շա՛տ փայլուն քննութիւն մը։

—Բերայի Աղքատախնամը կը ծանուցանէ մեզ թէ հիւանդապահութեան դասընթացքը պիտի սկսի յառաջիկայ յունիս 9 ուրբաթ օրը։

—Ռումանիոյ Թրկուօգնայ քաղքէն Սարգսեան Յարութիւն քահանայի կողմէ գանգատագիր մը հասած է Պատրիարքարան։ Յիշեալ քահանան դժգոհութիւն կը յայտնէ տեղւոյն ամբաստանեալ Ղեւոնդ քահանային ըմբոստ ընթացքին և անոր դրդումով յարուցուած կուսակցութիւններուն համար, և կը խնդրէ որ զինքը ուրիշ տեղ փոխադրեն։

—Տրապիզոն՝էն կը գրեն մեզ մայիս 22 թուականով. «Ամսոյս 17ին Տրապիզոնի հայ հասարակութիւնը ցաւալի կորուստ մը ունեցաւ յանձին Ֆէթվաճեան Հաճի Սիմէօն էֆ.ի, մէկը այն ցանցառ դէմքերէն որոնք քիչ անգամ դուրս կուգան հասարակութեան մը մէջ։ Իրմով կ'անհետի այն հին անձնաւորութեան տիպարը որ բարեպաշտական զգացումներու կը միացնէր արտակարգ գործունէութիւն մը։ Շատ կանուխ՝ դեռ տասնըեօթը տարեկան պատանի մը՝ սկսած էր կեանքի պայքարը, ու իր եղբօր հետ ձեռք ձեռքի յաջողած էր դիրք մը ունենալ. իսկ երեսուն տարիներէ ի վեր գործօն դեր մը ունեցած էր տեղւոյս ազգ. շրջանակին մէջ գրեթէ անընդհատ անդամակցելով ժողովներու, ու գրեթէ առանձինն յանձնելով այն կալուածները որոնք իր մասնաւոր խնամքովը շինուած են և որոնց հասոյթով կը մատակարարուին այսօր, մեծ մասամբ, տեղւոյս վարժարանները, այնպէս որ կարելի է ըսել թէ՝ իր անունը կապուած է Տրապիզոնի հայ հասարակութեան շուրջ քառորդ դարու պատմութեան։ Նահանգիս իշխանութեան ժողովին ալ երկար ատեն անդամակցած է, միշտ սիրուելով հոս իրարու յաջորդող կուսակալներէն, ու պատուուած էր Սալիսէի ասպճանով՝ կայս. կառավարութենէն։ Իր ալեւոր պատկառելի դէմքը—հանգուցեալը 75 տարեկան էր—կը ծածկէր զուարթութիւն մը՝ որ հակառակ այս վերջին տարիներս ունեցած ընտանեկան կորուստներուն ու ձախողուածներուն տակաւին չէր անհետացած, և որ միշտ մասնաւոր հաճոյքով մը ունկնդրել կու տար իրեն։ Հաւասարապէս սիրուած ու յարգուած ամէն ազգի հասարակութենէն, նմանը քիչ անգամ տեսնուած հոծ բազմութեամբ մը տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը ամսոյս 18ին՝ Համբարձման տօնին։»

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Րոպէրթ Քոլէճի մեծ սրահին մէջ, շաբաթ օրը, ժամը 3ին (Ը. Ե.) Նուագահանդէս մը տրուի ի նպաստ Քոլէճին աղքատիկ տղոց։ Նուագահանդէսին պիտի մասնակցին Տիկին Ֆլէվըն, և Պ.Պ. Ժիւլ Զէքաց, Ռ. Էլինկէր, տը Եարոնաքի և Սմիթլիթ։ Տոմսակները, որոնց գինն է 10 ղրշ., կը ծախուին Բերա՝ Ճորճ Պէյքըր, Հայալը Պըլըրըս և Մաք-Կիլ վաճառատուններուն մէջ։ Այս նուագահանդէսը կը խոստանայ մեծ յաջողութիւն գտնել, քանի որ մեծ վարպետներ խոստացած են մասնակցիլ անոր։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՇԱՒԱՆՔ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԽԶՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 յունիս.—Չինական դէպքերուն վերաբերող հեռագիրները հետեւեալ կացութիւնը կը պարզեն.—

Բոքսըրներու թիւը անհամեմատ կերպով կ'աճի։

Հարուստ Չինացիները Շանկայի կ'ապաստանին։

4,000 ռուս զինուորներ 20 թնդանօթով կը քալեն Բէքինի վրայ։

Օտար ծովակալները նոր զինուորներ ցամաք կը հանեն։

Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժնին մէկ մասը չինական ջուրերը մեկնած է։

Հեռագիրը կտրուած է Թիէն-Ձինի, Բէքինի և Եւրոպայի միջեւ։

Ամերիկեան 10,000 զինուորներ որոնք Մանիլա կը գտնուին, հրաման ստացան Թագու երթալու։

ԲԱՐԻԶ. — Բէքինէն հասած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Չինացի խուժանը և անկանոն զօրքեր սպառնացեր են օտար դեսպանատուներուն։ Եւրոպացիները զէնք առնելով կամաւորներու գունդեր կազմեր են։ Ապստամբները ջնջեր են Եունկ-Ձունի կամուրջը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.—Նաթալէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ զօրավար Պուլլըր գրաւեր է Կանսվլայը։ Պոէրները դէպի հիւսիս կը քաշուին։

—Վերջին տեղեկութիւնները կ'ըսեն թէ պոէր զօրախումբեր կը նեղեն Օռանժի անգլիական բանակը։

—Զրոյց կը շրջի թէ հարաւ-ափրիկեան Հանրապետութիւնները պիտի խնդրեն մասնակցիլ ամերիկեան դաշնակցութեան։

—Կը ծանուցուի թէ Պ. Շրայնըր պիտի հրաժարի։

—600 Պոէրներ անձնատուր եղան Պրապանթ և Ռընտլ զօրավարներուն։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քումասիի օգնութեան դրկուած անգլիական զօրախումբը չէ յաջողած։

ՇՈՒԷՏԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Այս իրիկուն՝ Էլիզէի պալատան մէջ ճոխ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Օսկար Բ.ի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀՌՈՄ.—Համեմատականի Միացած Երեսփ. ընտրութեանց վերջնական արդիւնքն է, 18 նախարարական, 13 ընդդիմադիր և 8 ծայրայեղ ձախակողմեան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	—
Ամէնէն բարձր գին	»	25	03
Ամէնէն վար գին	»	24	37
Ռումէլի Երկթ. զոգ.	Ֆր.	114	50
Ամէնէն բարձր գին	»	116	—
Ամէնէն վար գին	»	114	50

ԲԱՑՈՒՄ 30 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	03
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	111	—
Ռումանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		3	34
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթ.		—	—
» ժուիսանս		210	—
» պարտամ.		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		468	—
Թրանսվալ		81	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	50
» » » չէք	»	109	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	22	99
Պէրլին անտոկս չէք	Մարք	18	66
Ի Վիէննա չէք	Ֆլոր.	22	19

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Ռօլ Էմբըրիալ	»	90	20
Քրիվիգ	»	21	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	97	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.		61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	50
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.	23	87
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. զոց.	22	87
Օսմանեան Պանքա	12	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	50
» Մօօրօլ	45	50
Պուլկարական 1888	83	50
Էժիփսիէն Իւնիֆիէ	—	—
Տօմինիալ	101	37
Թրանսվալ	3	31
Այտընի երկաթուղի	69	50
Փոխառութիւն	25	370

ԲԱՐԻԶ, 11 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	20
» » 3½ %		102	10
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	20
) զոց.	»	23	25
» » » Բ.		—	—
« « « Գ.	»	26	59
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	566	—
Օսմանիէ	»	425	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	50
Օսմ. մաքսատուն	»	511	50
Օսմ. Ռէժի	»	314	—
Բրիօրիթէ թիւրք 4 %		482	—
Քրէտի Լիօնէ		1055	—
Իտալական Ռանթ	»	94	90
Սպանիական արտաքին	»	72	85
Էժիփսիէն Իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	82	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամազէյ	»	03	—

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	111	10
Օսմ. Ռէժի	»	188	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 11 Յունիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	85
Ռումէլիի երկաթուղի	113	50

ՊԷՐԼԻՆ, 11 Յունիս

Ռուպլը	»	216	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	112	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	28

ՏՈՔԹ. ՆԻՒՎՎԱՊ ԱԼԻ
ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՑԻ ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Հնդկաստանցի նշանաւոր ակնաբոյժ Նիւվվապ Ալի խան, որ երկար ատենէ ի վեր ակնաբուժութեան արհեստը կատարեալ ճարտարութեամբ ի գործ դրած է օտար երկիրներու և մանաւանդ կայսերական նահանգներու մէջ, և ամէն տեսակ հինցած և նոր աչքի հիւանդութիւնները դարմանած է կատարեալ յաջողութեամբ, այս անգամ Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալով Բերա, Թէքքէ ճատտէսի 63ը թիւ տանը մէջ հաստատուած է։ Ամէն առտու ժամը երկուքէն մինչեւ ինը հիւանդներ կ'ընդունի, նմանապէս Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը երկուքէն մինչեւ ինը ձրիաբար կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ 580 28—30

ԱԶԴ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան

Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4 % Բրիօրիդէի պարտաթուղթերը ունեցողներուն թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրովարտակին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, այն կտրօնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի չեն գանձուիր, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար նոյն պարտաթուղթերուն թիւ 8 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1894 Սեպտ. 1/13ին լրացած է, եթէ մինչեւ 1900 օգոստոս 31/13 սեպտ. չգանձուին, Օսմ. Հանրային Պարտուց պիտի մնան։

* * *

Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանրային Պարտուց թուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1880 դեկտ. 8/20ի կայս. հրովարտակին Ե. յօդուածին Ե. հատուածին համաձայն, այն կտրօնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի չեն գանձուիր, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար թիւ 22 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1894 սեպտ. 1)13ին լրացած է, եթէ մինչեւ 1900 օգոստոս 31)13 սեպտեմբեր չգանձուին, Օսմ. Հանրային Պարտուց պիտի մնան, Ընդհ. Տնօրէնութիւն

19)1 Յունիս 1900
Կ. Պոլիս 5—13

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատունէ պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու. —Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Համօռուլլօ խան, Նորաշէն վերնայարկի անկիւնը, Թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապէս նոր կտրուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբեք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն տեսն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղն, երկար սանդուխով կ'ելլուի. ո՛վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ շիք և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կուտանք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գոնէ քաշուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի։ 140 ղշ.ի բալթօներ հոնտեղ 90ղրշ.ի կը ծախուին։

—Ինչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ. Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր. Գ. Զինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ. Դ. Բախտաւորաբար ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ աննշան են.- Ե. Քիչով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին։»

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է— Վերջին գին—Մէկ թիւր 2 ղրշ. — Նորոգութեան աշխատութիւններն ալ. 598

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Օսմ. Պանքայի բաժնեթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ Կանոնագրին Իթ. յօդուածին համաձայն, բաժնետէրերու ընդհ. ժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ յունիս 27ի (Ը. Ե.) չորեքշաբթի օրը, կէս օրէն վերջը ժամը մէկին, Լոնտոնի Օլտ Պրոտ փողոցին Վինչէսթըր Հաուզի մէջ, լսելու համար Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը, ընդունելու 1899 դեկտեմբեր 31ին վերջացող տարեշրջանին հաշիւները, տրուելիք շահաբաժինը որոշելու և նոր Վարչական Խորհուրդ կազմելու համար։

Կանոնագրին Իէ. յօդուածին համաձայն առնուազն 30ական բաժնեթուղթ ունեցողները իրաւունք ունին մասնակցելու ընդհ. ժողովին, բայց պարտին իրենց բաժնեթուղթերը ի պահ թողուլ Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին կամ մասնաճիւղերուն մէջ, ժողովին գումարման թուականէն 10 օր առաջ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 6 յունիս 1900 3—6

ԻԼԱՆ

Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթինտէն

Թէլէկրաֆ վէ Բոսթանէզարէթի ալիյէսինին իւչ խիւզ օն ալթը սէնէսի լէվազըմը հիթթիյէսինտէն օլուպ մէվքիը միւնագասաէ վազ օլունան օն ալթը պին քիլօ Ռումէլի չէմէնտօֆէր քէօմիւրիւյիւն մէչէ օլմագ իւզրէ իքի խիւզ պէշ չէքի հաթաւըն իթթասընա թալիպ օլանլար սաիր շէրայիթի միւնագասաէ կէօրէրէք վէ իգթիհաթը լազըմէ ալարագ բէյ սիւրմէք իւզրէ խիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթը նագտիյէլէրինի վէ եախօտ Տէրսաադէթ Թիճարէթ օտասըյլա Մուգավէլաթ միւհարրիրլիքլէրինտէն միւսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի համիլէն ճումատան մաադա պէշէր կիւն նէզարէթը միւշարիւլէյհա մէճլիսի իտարէսի միւպաեաաթ վէ միւնագասաթ շիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 29 մայըս սէնէ 316 611

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Պէհէր չուվալը՝ 138 իքինճի նէվ ծարօնիա բիրինճի, 129 իւչիւնճի նէվ ծարօնիա բիրինճի. պէհէր սանթըղը 58.50 Ֆուրնիէ էքսթրա սըպարմաչէթի, 56 Անվէրս սըպարմաչէթի, 50.75 աաի սըպարմաչէթ։

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպաեաա օլունաճագ իքինճի վէ իւչիւնճի նէվ ծարօնիա բիրինճի իլէ Ֆուրնիէ էքսթրա վէ Անվէրս վէ աաի սըպարմաչէթ մուամէլէսը պալատէքի ֆիյաթլարտա թալիպի եօհտուսինտէ թէքարրիւր իտէրէք չէհրը հալը բուլմինին օթուզունճը սալը կիւնի ագշամա գատար խիւզտէ իւչ թէմինըլաթը գապուլ օլունաճաղընտան իթթասընա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթաճըլէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 28 Մայըս սէնէ 316 2—3

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ևլն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ Թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները ետ տրուելով կամ առանց ետ տրուելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Պ. ՔԱՍԱՐԷԹԹՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գոֆոֆեան խան, Թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սառըգիւզ խան, Պահճէ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷԹԻԷՆ Ժ. ՊԷԶՄԱՃՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց՝
Մաւրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքային գործառնութիւններ կ՚ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման ղրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրոններու զեղչ, չէքեր բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆօնսիէ, Վիլլ տը Բառի, Վիլլ տը Պրիւսէլ, Բանամա, Վիլլ տը Բառիի քառորդ թուղթեր, ևայլն, այլն։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաադիօրեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ՚ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 22—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տէր Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396
([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապելի ցաւած ակռաներն ալ առանց ցաւի կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկէ, ճոճակաւոր, և գիմոցկեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible] երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] և ամենակատարելագործեալ դեղերու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն.

Ե. Դ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին։

Տանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ԼԷ ՊՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Krondorf
la meilleure
eau de table alcaline
gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային ջուրերու ձեռնարկութիւն Քրոնտորֆի մէջ։ Ընդհանուր Ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԷՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ճատտէսի, Գույումճըլար խան՝ Թիւ 2։ Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ եւայլն։

Գործակալ Լէվի Պոլսոյ՝ Էտիրնէ։ Սթրումիցա ու Մօթիանօ՝ Սէլանիկ։

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DEPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1869

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի Ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսթրին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարամանտօլ, և մետաքս, նաև զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտորով և քամով։ Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն
եւ անմրցելի աժանութիւն
([illegible] Թիւ 15)

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ՚ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 12ին Սիւֆասի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible] Լիվըրբուլ և Արեւելեան գծին

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոն.
Իւմպրիա	7718	Գաբնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	2574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ալժիրա	2391
Փավոնիա	5587	Սարտինիա	2169
Սէֆալոնիա	5517	Թաորմինա	2246
Կալլիա	4809	Պալմիրա	2144
Պաթաւիա	4557	Բրինտիզի	1890
Ալպէրթօ	2143	Մարոքքօ	1855
Թէսսա	1878	Քամպանիա	1235
Կէրքասուրկ	1614	Լուզիտանիա	1236
Կաջաղանիա	4345		

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Քարպինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս պիտի հասնի, յուլիս 12ին (Ն. Տ.)։

[illegible] ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէճեան խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 253

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լարուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառա մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամենէն վերջին հիւ մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթերու, երկրաչափական պատկերներ կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լարուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 180 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Ճղճակազմ հատորով
215 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ՚ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԴՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ եթէ նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898 ի հասոյթք	34,775,462 „
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 „

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ս. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՌԷՊԷՔ 524

Լ՚ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ,
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 143 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 339 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօխս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօխս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գուլոմն Նաքօ, » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ՚Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժոն տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆՑԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Պէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլու տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընթացք Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Գրանդօ	1585	Մարքէնօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հէրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սիպօ	1721
Արքօսդօ	2377	Ֆլաօ	4511	Հիտալկօ	1581	Միկադօ	3557	Սիլվիօ	119
Գամէօ	1822	Ֆոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրնօ	120
Գօլօրատօ	1264	Ֆալքօ	2833	Հօրաթիօ	3600	Մօնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	182
Գրավօ	1076	Ֆրադօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	154
Գրիւօ	341	Ֆինամօ	504	Իտօ	2354	Նէրօ	1083	Թորրօ	335
Գրիֆթալօ	4431	Իսլօ	2464	Իքնօ	5540	Օթէլլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ջուլիօ	1080	Օնտռէքօ	4036	Թօրպանօ	48
Տալիթաօ	1827	Էրագօ	1481	Ճիլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	342
Դամէօ	1244	Ֆլաօ	954	Գօլպէքօ	2507	Փալէրմօ	1697	Վասքօ	191
Դագօ	1094	Ֆլօրէնթիա	1828	Գօվնօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	128
Զէբրալօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռապալլօ	2224	Վօլթուրնօ	339
Օբսէռօ	1834	Ֆրանչեսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1653	Էնէօ	185
Դիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1513	Զէնօ	120
Գոլօրատօ	4235	Հրգանօ	1243	Լօրէնձօ	3191	Ռօմէօ	1739		

Հօրաշիօ շոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և յունիս 4ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՃՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլի և Արեւելեան գիծի բոլոր շոգենաւերը

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վէքզօրիան	10500	Ցլավիան	
Ասմէնիան	10500	Էմիրբէշեան	
Քէզըրիան	10500	Աըրժ.ըն	
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9004	Արապիան	
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	
Քօրնիշեան	8000	Անատոլիան	
Գասգոնիան	8000	Ալզաշիըն	
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	3700	Միննօ	
Վավօնիան	3700	Օբօրթօ	
Ֆլամինկեան	3700	Լեպանօն	
Թապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իր
ապրանքներն այլեւս փոխադրելու կամ
օթելոյ մաքսատունէն հանելու համար
րենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամ
նուազն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմ
առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԹԷ
Ղալաթիա, քարափին վրա
600 հին տեղը մաքսատան

COMP RUSS
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 30 12 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 31 13 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժա 10ին միջօրէէն առաջ (Ողջաղ լով Աղեքսանդրէտ, Բէյրութ-Եաֆա, ֆա, Պէյրութ եւ Փրուս).
Եշ. 1/14 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առ
Եշ. 1/14 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բ Թում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 2/15 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՊԵԱՆ

—)(26)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱՏՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Բ.

ԿՆՈՍՏԻԿԵԱՆՑ ԼՈՒՍԱՓԱՅԼ ԽԱՉԸ

5.

—Ես ապրած եմ ըսաւ սաանկ պզտիկ խրճիթի մը մէջ մօրաքրոջս և Օր. Տալբիմբըլի հետ, ու ամէն ինչ ըրած։

—«Ամէն ինչ»ը շատ խոշոր բառ է, Ուինիֆրէտ։ Ամէն ինչ ըսելով ի՞նչ կ՚ուզես հասկցնել։

—Ամէն ի՛նչ... յարեց Ուինիֆրէտ, օ՛հ, ամէն ինչ... Տան կառավարութիւն, ևլն...

—Տան կառավարութի՛ւն, ընդմիջեցի։ Ռոնա Պոուէլին ու միւս միսսի աղջիկներուն հետ Սոսվորսի վրայ վեր վար վազել հովին դէմ,... այդ եղած չէ՞ քու տան կառավարութիւնդ։

—Եւ խոհարարութի՛ւն, շարունակեց Ուինիֆրէտ, պահելով իր չէշտը։

—Օ՛հ, ի՛նչ ասոր, Ուինիֆրէտ։ Այս արեւակեզ մատները վայրի պտուղներ քաղած կրնան ըլլալ, բայց երբեք խմոր մը անգամ չեն պատրաստած իրենց կեանքին մէջ։

—Երբեք խմոր չեն պատրաստա՛ծ...։ Աղուոր խմորեղէններ կը շինեմ ես, Հէնրի, ու երբ ամուսնանանք, ես պիտի պատրաստեմ քու խմորեղէններդ, չէ՞ր, փոխանակ սուտաբուեստ խոհարարի մը։

—Չէ՛, Ուինիֆրէտ, իմ տանս մէջ չեմ ուզեր որ խմորեղէն մը բանաս երբեք, կամ կերակուր մը պատրաստես։

—Ոհ, ինչո՞ւ չէ, ըսաւ Ուինիֆրէտ, դժգոհութեան ստուեր մը երեսը ծածկելով։ Կերակուր եփելը կոշտ բա՞ն մըն է արդեօք։

—Վասն զի, ըսի, եթէ անգամ մը միայն այս արեւակեզ մատներովդ շինուած բան մը ճաշակէի, ինչպէ՞ս կրնայի երբեք յետոյ սուտաբուեստ կամ համեստ խոհարարի մը պատրաստածն ուտել։ Այն ատեն պիտի ըսէի այդ խեղճ խոհարարին, «Ո՞ւր է Ուինիֆրէտին մատներուն համը, խեղճ մա՛րդ.» «Ասոր մէջ այս արեւակեզ մատներուն համը չի կայ»։ Եւ յետոյ, ենթադրէ որ դուն առաջ մեռնէիր, Ուինիֆրէտ, ինչո՞ւ ես ալ անօթի մեռնէի խմորեղէնի մը մէջ մատներուդ համը չգտնուելուն համար։ Ես չեմ ուզեր անօթի մեռնիլ և դուն ալ պէտք չէ որ կերակուր եփես։

—Ոհ, Հօլ, սիրելի տղա՛յ, գոչեց Ուինիֆրէտ, այս ունայնաբանութեանց վրայ հրճուանքի յափշտակութեան մը մէջ։ Ցետոյ իր խորունկ սէրը բոլորովին ընկճեց զինքը, ու աչքերը արցունքով ողողուած, յարեց. «Հէնրի չես կրնար երեւակայել, որքան կը սիրեմ քեզի. վստահ եմ թէ չէի կրնար առանց քեզի ապրիլ երկինքին մէջ իսկ։

Նոյն պահուն բուի մը ստուերը անցաւ, երբ թռչունը արագութեամբ կը սլանար դէպ ի խնձորենիները։

—Չէ՞ որ ստիպուած պիտի ըլլայիր առանց ինծի ապրիլ Ուինիֆրէտ, եթէ դեռ Ռաքսթօն ըլլայի։

—Չէ, ըսաւ, կատարելապէս վստահ եմ թէ չէի կրնար։ Հովերուն դէմ սուրալով պիտի գայի, ծովերուն վրայ քու շուրջդ խաղայի, ամպերուն վրայէն քեզի պիտի դիտէի, պիտի հետեւէի քեզ ուր որ ալ երթայիր, քովդ պիտի գայի միշտ մինչեւ որ ըսէիր. «Զանձրոյթ Ուինի, մեր էր որ երկինքին մէջ արգիլէին զինքը»։

Եւ սակայն տեսայ որ բուին ստուերը վախցուցած էր զինքը և խրճիթին դուռը հրեց որ ներս մտնէ։ Այնքան մեծ աղմուկ մը կար ներսը որ կարծես փող կը հնչեցնէին։

—Ի՛նչ է, ի՛նչ ձայն է այս, ըսի։

Ուինիֆրէտի դէմքը ամօթապարտութեան արտայայտութիւն մը առաւ երբ յարեց, «Հայրս է»։ Այո, Վինի խորդալու ձայնն էր գինովութեան խոր քունին մէջ։ Ամբողջ խրճիթը կը լեցնէր։

Հէք աղջիկը կ՚զգար թէ այդ կոշտ ձայնը զինքը ամօթապարտ ըրած էր և հիմա ետ կը քաշուէր ինէ երբ համբոյր մը առնելով բաժնուեցայ։

Զարմանալով թէ ինչպէս այնքան ուշ ատեն տունէն ներս պիտի մտնէի առանց վրդովելու մայրս ու ծառաները, անցայ այն միեւնոյն ճամբէն ուր երբեմն դեգերած էի այն պայծառ յետ միջօրէին երբ սէրը առաջին անգամ յայտնուած էր ինծ։ Ախ, ի՛նչ տարբեր սէր էր այս որ արիւնս կը բորբոքէր և ուղեղս կ՚ընդարմացնէր։ Այդ մանկական սէրը փափկացուցած էր սիրտս իր խորունկ տառապանքին մէջ և հոգիս մեծցուցած։ Այս նոր ու ամենազօր զգացումը որ տիրած էր իմ վրայ, այս անդիմադրելի զօրութիւնը որ ըմբռնած, շղթայած էր իմ ամբողջ էութիւնս, բոլորովին տարբեր վիճակի մը մէջ կը դնէր հոգիս, կեդրոնացնելով ու նեղցնելով հորիզոնս, այն աստիճան որ մեր սիրոյն շրջանակէն դուրս մարդկային կեանքը հեռո՛ւ, շատ հեռու կը թուէր, որպէս թէ հեռադիտակի մը հակառակ կողմէն դիտէի։ Սորված էի թէ այն որ ճշմարտապէս կը սիրէ, աշխարհն վերստին կը ծնի, նոր ու տարբեր մարդ մը կ՚ըլլայ։ «Քանի՞ ժամ առաջ էր որ, կը հարցնէի ես ինծի, անկնդիր կ՚ըլլայի մօրս թշնամանքներուն Ուինիի նկատմամբ»։

Որքա՜ն հեռո՛ւ, անցեալին մէջ կը թըւէին ինծ այդ դէպքերը։ Իսկ մօրս զայրոյթը Ուինիֆրէտի դէմ, այդ զայրոյթն ու դասակարգի անգութ արհամարհանքը որ այնքան կը խոցէր զիս, որքան աննշան կը թուէր հիմա այդ և ուրիշ ամէն խոչընդոտ սիրոյ ճամբուն վրայ։ Վեր կը նայէի լուսնկայէն լուսաւորուած երկինքին, յետոյ աչքերս կը դարձնէի վարը այն լուռ դաշտերուն վրայ ուր Ուինիֆրէտն ու ես սովորութիւն ունէինք գարնան մանիշակ, ամրան վայրի վարդ և աշնան ալ սունկ ժողվել։ Ու կ՚ըսէի «պիտի ամուսնանամ անոր հետ, իմս պիտի ըլլայ, իմս պիտի ըլլայ, թէեւ աշխարհի բոլոր զօրութիւնները, Տրեգըրքին բոլոր ոյժերը չէ՛ ըսեն»։

Նոյն միջոցին տեսայ որ Դըլէակին պատուհաններուն ետին լոյսեր կը վառէին վեր վար։ «Խեղճ հայրս մեռած է», ըսի, ու սկսայ վազել ճամբէն վեր։ «Ոհ, իթէ՛ անգամ մըն ալ կարենայի զինքը տեսնել»։ Դըլէակին դրան առջեւ դիմաւորեց զիս ծառայ մը որ իմացուց ինծ թէ մինչ ես կը սիրաբանէի ծովեզերքը, Եւ բուսայէն հեռագիր մը եկած էր որ հօրս մահը կը գուժէր։

6

Հետեւեալ գիշերը Ուինիֆրէտին չհանդիպեցայ։

Որոշուած էր որ մօրեղբօրս մասնաւո
քարտուղարը Ջուիցերիա երթար, հօր
մարմինը Անգլիա բերելու համար։ Թա
կագին յիշատակներուն նկատմամբ տա
խոստումս յիշելով պնդեցի որ ես ալ
րեն ընկերանամ։ Հետեւեալ օրը ճամ
ելանք, հեռագրով պատուիրելէ յե
հօրս Ջուիցերացի բարեկամներուն որ մա
մինը զմռսել տան։ Ճամբայ ելլե
ռաջ ջանացի Ուինիֆրէտը տեսնել,
արդէն իսկ Տուլինկեմ գացած էր։

Ջուիցերիա հասնելնուս տեսանք
զմռսումը սկսուած էր։ Մարմինը
ւին համբաւաւոր զմռսողի մը ձեռք
գտնուէր — Ճենովա հաստատուած
լացի հրեայ մը, միակ մրցակիցը
սէօր Լասքովաքիի։ Մեծ համբաւ վայ
էր անուշ խունկերով զմռսելու երբեմ
կան հին մեթոտը վերանորոգած ըլլա
և Լասքովաքիի, Նէապոլսեցի
Ֆռանքֆուրթի և Բարիզցի Տոքթ
րէնի հականեխական նոր գիւտերով
կատարելագործած ըլլալուն համար։
քիմիագէտը ըսաւ ինծ թէ
յատկապէս կնքուած դագաղի
ցորդը զմռսողները կը գործածեն
մինը պիտի կրնար հազար տարի
անաղարտ ու ճերմակ՝ Գարբարայի
մարմինին չափ։

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)